

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת לך לך • ט' מרחשוון, ה'תשפ"ו

1623

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

11514 / Freidin Levi

התוועדות, כ"ט אלול תשמ"ח

הנהגתו של כל יחיד 'נוגעת' למצב ארץ הקודש כולה
התוועדות עם הרבי

הלקח ההיסטורי: כיצד ישרור שלום בארץ הקודש?
מכתב מבואר

"סוד הבירורים" שמוטל על כולנו
שולחן שבת חסידי

כשם שבגוף האדם - אם אחד האיברים סוטה מתפקידו המיועד לו, שאר האברים 'נלחמים' בו, כך גם בעולם - כאשר בני ישראל, ויושבי ארץ הקודש במיוחד, אינם מבצעים את תפקידם כראוי, הגויים מסביב רוצים להילחם בהם, חלילה • **התועודות עם הרבי**

שמותיהם של אנשים והכוח המיסטי שלהם הם נושא מרתק ומסקרן. בפרשת השבוע אנו קוראים על שינוי שם מהמוקדמים ביותר הידועים לנו, ומסתבר שיש לנו הרבה מה ללמוד ממנו • **שיעור בלקוטי שיחות**

כיצד ישרור שלום בארץ הקודש? ההיסטוריה מלמדת כי רק כאשר בני ישראל הולכים בדרך התורה והמצוות כראוי, שורר כאן שלום בדרך נס; כאשר נוסעים לארץ הקודש, דרושה לשם כך הכנה רוחנית • **מכתב מבואר**

כיצד כל אחד מאיתנו יכול לבקש להיות כמו האבות הקדושים? ומהו הדו-שיח בין ישראל לאומות שמתואר בפסוק "למה יאמרו הגויים"? - כך נביט נכון על ההבדלים בין עבודת האבות לפני מתן תורה לעבודת ה' שלנו עתה • **אור וחיות**

מה פעלה ברכת "שהכול" של תלמיד הבעל שם טוב ומה אנו למדים מכך? מדוע מוטל עליי לפעול אם יש רבים אחרים שיכולים לעשות זאת? ומה הגיב היהודי הנידח כשהרב חייקין ביקר אצלו בשליחות הרבי? - "לך לך" האישי שלנו • **שולחן שבת חסידי**

"כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם". הבטחה נצחית זו של הקב"ה לאברהם אבינו, המופיעה בפרשתנו, היא יסוד אחיזתנו בארץ ישראל, ארץ הקודש.

ב'התועודות עם הרבי' בפתח הגיליון, נפגוש נקודת מבט די מפתיעה: הנהגתו של יהודי שלא בהתאם לדרך ה', חלילה, גורמת 'צרה' לעולם כולו ולכל הגויים. ולכן הם רוצים להתנקם, חלילה וחס, בישראל.

מסר דומה נפגוש גם במדור 'מכתב מבואר', שהוקדש אף הוא לענייני ארץ הקודש. הרבי מצביע על נקודת זמן היסטורית בה שרר כאן שלום, בימי דוד ושלמה, ומסיק כי סוד השלום נמצא בהנהגת תושבי ארץ הקודש בדרך התורה והמצוות.

במדור 'שיעור בלקוטי שיחות' נלמד אודות שינוי השמות של אברהם ושרה, נבין את דברי רש"י בנושא לעומקם, ונקבל כמובן מסר חשוב לחיים; ובמדור 'אור וחיות' נטעם מנושא מרכזי בתורת החסידות לפרשיות אלו - היחס בין קיום המצוות של האבות ובין המצוות שלאחר מתן תורה.

במדור 'שולחן שבת חסידי' נערוך היכרות עם עבודת ה"לך לך" המוטלת על כל אחד ואחת מאיתנו, ונבין עד כמה נחוץ שנעסוק בעבודת הקודש של הפצת היהדות והחסידות.

בברכה שנזכה שתיכף ומיד להיכנס לארץ הקודש, כפי שתהיה בשלימותה העתידית, בגאולה האמיתית והשלמה.

למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

וארט חסידות - 16 • לוח חב"ד - 18 • תמונה מספרת
- 19 • עת לדעת - 20 • שניים מקרא - 21 • זמנים
ושיעורי השבוע - 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
6084000 • 7474-0793 • ISSN • גיליון 1623
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"ו מליובאוויטש
זצוקלה"ה נב"מ ז"ע

שיחת ראש חודש מרחשוון תש"ל
(תורת מנחם כרך נח, עמוד 246)

התוועדות עם הרבי

כאשר הנהגתו של יהודי אינה כראוי, גורם הוא בכך 'צרה' לגוי! ולכן מחפש גם הגוי להשיב לו, חלילה, כגמולו

הדבר נעוץ בכך שצריך להוסיף משהו במילוי התפקיד של ארץ הקודש, שאז רואה ומרגיש הגוי (מבלי שמבין את סיבת הדבר) שזוהי ארץ שעל ידה הוא עצמו מקבל תוספת כוח.

ובפרטיות יותר:

בנוגע לשם "ארץ" שבו נקראת ארץ ישראל - אומר המדרש: "למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה".

והכוונה בזה - ליהודים שנמצאים בארץ ישראל, שיש להם תפקיד מיוחד: 'להגדיר' [לפח ולשמור] את כל ענייניהם, אכילה ושתייה, שינה, טיול, מסחר ומשא ומתן וכיוצא בזה [שיהיו כראוי], יותר מכפי שיהודי שנמצא בחו"ל צריך 'להגדיר' אותם. כיוון שנמצאים הם בארץ ש"עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה".

והחילוק העיקרי הוא: בחוץ לארץ - אופן הנהגתו של היהודי לפעמים 'נוגע' לכל המדינה ולפעמים לא; מה שאין כן בארץ ישראל - הנהגתו של יהודי בד' אמותיו בפניה מסוימת של הארץ, יש לה השפעה על מעמדה ומצבה של ארץ הקודש כולה.

וכאמור לעיל, וכמובן מהדוגמה מגוף האדם, יש לכך השפעה גם על היחס של השכנים של ארץ ישראל כיצד יתייחסו כלפי ארץ ישראל. כיוון שהם מרגישים [או השר שלהם למעלה מרגיש] שעל ידי זה שבארץ ישראל יהיה ניכר יותר העניין של "עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", אזי יתווסף גם בעניינים הטובים שצריכים להגיע אליהם; וכאשר חסר בהנהגה הראויה לארץ ישראל, מרגישים הם שבגלל זה חסר גם אצלם, ולכן מחפשים דרכים כיצד להתנקם ולשלם לישראל, חלילה, כגמולם.

ויהי רצון שכל אחד מכם ימסור את הדברים האמורים לבני ביתו, וכן לסביבה הקרובה והרחוקה, והמעשה הוא העיקר - שבכך יפעלו שיתווסף ב"נר מצווה ותורה אור" בכל פינות ארץ הקודש, שעל ידי זה יתווסף בה בריאות, ביטחון, שלום ושלווה והשקט.

אמרו רז"ל: 'כל מה שיש בעולם יש באדם, וכל מה שיש באדם יש בעולם'.

בגוף האדם ניתן לראות, שבריאיות הגוף כולו, על כל איבריו, תלויה בכך שכל איבר פרטי ממלא את תפקידו כראוי. ולכן, כאשר איבר מסוים עושה דבר שאינו תואם את תפקידו, שבכך נחסר בחוזק ובבריאות שלו, הרי שאר האיברים מחפשים דרכים כיצד ללחום עימו ולהפריע לו להמשיך לפעול באותו אופן. כיוון שמרגישים הם שאינם מקבלים חיוזק מאותו איבר, ואדברה, הוא פוגע בהם בהנהגתו.

ומזה מובן גם ביחס לכללות העולם, שכאשר יהודי ממלא את תפקידו בקיום ציווי הקב"ה ומגיע לשלמות הנדרשת ממנו, גם העולם כולו מקבל את שלמותו בכך.

ועל פי זה מובן גם מה שכתוב בחומש, בתנ"ך ובמדרשי חז"ל, שכאשר יהודי מתנהג שלא כראוי, אזי הגויים שסביבו מערימים עליו קשיים - שאין זה עניין של "גזרת הכתוב", אלא כן הוא על פי טבע: היהודי הוא זה שצריך לגרום טובה לכללות העולם ולגויים בפרט, על ידי שמנהל את אורח חייו כיהודי. וכאשר הוא אינו מתנהג באופן כזה, הרי בכך גורם הוא קושי וצרה לגוי, ולכן מחפש גם הגוי לגרום ליהודי קשיים וכו'.

וכשם שהדברים אמורים בנוגע לכל יהודי בתור איש פרטי ויחיד, כך גם בנוגע לבני ישראל בתור כלל, בכל מקום בו הם נמצאים. ובאופן מיוחד בני ישראל הנמצאים בארץ ישראל, שלהם יש עניינים מיוחדים אותם הם צריכים לעשות (כפי שהדבר בא לידי ביטוי בהלכה בפועל, במצוות התלויות בארץ).

ומזה מובן, שכאשר ארץ הקודש ממלאת את תפקידה, וניכר בה שהיא "ארץ אשר... עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" - הרי בזה תלוי מצב הבריאות, השלום והביטחון של ארץ הקודש. ויתרה מכך: בכך תלוי הטוב, השלום והביטחון של העולם כולו.

והעובדה שהגויים מערימים קשיים בארץ הקודש, הנה ברובם ככולם של המקרים, שורש

שמות משתנים

איך בוחרים שם לילד? האם השם ישפיע על החיים שלו או שלה? ואולי שינוי והחלפה של שם הוא פתרון טוב אם רוצים להשפיע על המזל? - נושא השמות והשפעתם על החיים מעסיק לא מעט אנשים ברגעים חשובים בחייהם, במיוחד כהורים שמתלבטים איזה שם להעניק לילדים שזה עתה נולדו. הנושא אכן משמעותי ורחב, וניגע בו מזווית מסוימת דרך הסיפור של השמות העבריים הראשונים. בפרשת לך-לך אנו קוראים על שינוי שם זוגי שחולל פלאות. הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו הוא זה שמבצע את ההחלפה, לאברהם אבינו ושרה אימנו.

כך אנו קוראים¹:

וַיִּפֹּל אֲבֹרָם עַל פְּנָיו, וַיֹּדְבַר אֱתָנֹן - לְהַיִּים לְאֹמֶר:

אֲנִי, הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ, וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם.

וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבֹרָם, וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבָרָהם, כִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיד.

וְהִפְרַתִּי אֶתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְּתִיד לְגוֹיִם, וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ.

השם מתגלה לאברהם, כורת איתו את ברית המילה ושוב מבטיח לו את הארץ. באותו מעמד הוא גם מחליף את שמו. במקום "אברם", הוא מעניק לו את השם "אברהם".

החלפת השם שניתן לאברהם בלידתו על ידי אביו תרח, בשמו החדש שניתן לו על ידי הקדוש ברוך הוא, מסמלת שינוי משמעותי בחייו של אברהם אבינו. אם עד עכשיו הוא היה דמות של אב ומנהיג רוחני מקומי בלבד, באזור מולדתו ארם נהריים (אזור מסופוטמיה, סוריה ועיראק של ימינו) - מעתה הוא יהיה אבא למשפחה גדולה, וגם יהפוך לדמות רוחנית משפיעה על כל העולם, "אב המון גויים".

השינוי הזה רמוז בתוך השמות, המקורי והחדש, בשיטת "נוטריקון", כלומר: קיצור בראשי תיבות. עד עכשיו הוא היה "אב-רם" - כלומר, אב רוחני ומנהיג באזור ארם נהריים. מעתה הוא "אברהם" - אב רוחני ומנהיג המון אומות. כפי שמביא רש"י מדברי חז"ל:

כִּי אֵב הַמּוֹן - לְשׁוֹן נוֹטְרִיקוֹן שֶׁל שְׁמוֹ...

שֶׁלֹּא הָיָה אֵב אֶלָּא לְאַרְם שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ, וְעַכְשָׁיו אֵב לְכָל הָעוֹלָם.

דרך אגב, יש לזה גם השלכה הלכתית. גוי שמתגייר חייב בברכת המזון, כמו כל יהודי. לא משנה אם הוא ממוצא אפריקאי, יפני או שבדי, הוא אומר: "נִנְדָּה לָךְ ה' אֱ-לֹהֵינוּ עַל

1. בראשית יז, ג ואילך.

שינוי בלקוטי שיחות

האות שלא זה

שמותיהם של אנשים והכוח המיסטי שלהם הם נושא מרתק ומסקרן.

בפרשת השבוע אנו קוראים על שינוי שם מהמוקדמים ביותר הידועים לנו, ומסתבר שיש לנו הרבה מה ללמוד ממנו.

השיחה המלאה - בלקוטי שיחות חלק כה, שיחה שלישית לפרשת לך לך.

לקוטי שיחות
- א -

עורכים:

הרב דויד אולידורט

הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ

שינוי השמות של אברהם ושרה אנחנו רואים גם עד כמה השם המקורי חשוב, שהרי גם לאברהם ושרה השם לא החליף את השמות לשמות חדשים ושונים לגמרי, אלא ערך שינוי של אות אחת בשמות המקוריים.

עד היום, נהוג להוסיף שם ליהודי החולה וזקוק לישועה ניסית. בדרך כלל בוחרים בשמות המורים על רפואה ואריכות ימים, כמו "חיים" או "רפאל", משום ששינוי שמו של האדם מכניס בו כוחות רוחניים חדשים, וגורם לכך שבבית דין של מעלה יערכו לו "משפט חוזר".³

גם במקרים של הוספת שם, מעדיפים לא להחליף את השם שניתן לאדם בלידתו על ידי הוריו. מדוע? מפני שהשם אותם מעניקים ההורים לילדים בלידתם הוא רב משמעות. האריז"ל גילה לנו שהקדוש ברוך הוא שם בפהם של ההורים את השם המתאים לתכונות הנשמה החדשה המגיעה מהעולמות העליונים, והשם הזה משפיע על הרך הנולד לכל חייו. לכן באופן כללי עדיף 'לא לגעת' בשם.

דעתו של הרבי באופן כללי היא שאין לשנות או להוסיף שמות, מלבד במקרים חריגים מאד. אפילו במצבים שבהם אנשים רצו להחליף שם, ומטעמים שנראים נכונים ואפילו ערכיים - הרבי הורה בדרך כלל להותיר את השם המקורי.

דוגמה מפורסמת לכך היא מיהודי יקר בשם נמרוד, שלאחר שהתחזק בשמירת תורה ומצוות חש שלא בנוח עם שמו המסמל את המרידה בהשם, ובפגישה הראשונה שלו עם הרבי שאל אם להחליף את שמו. הרבי ענה לו מיד ובצורה נחרצת שאין צורך.

כך גם כותב הרבי במכתב⁴ לאישה שאין לה שם יהודי אלא שם לועזי בלבד, "אולגה": "מבואר בכמה מקומות שאותיות השם הם צינור החיים המחבר הנשמה עם הגוף... השם שנותנים ההורים הוא שקורא השם בעולם העליון לנשמה, ובמילא אין לשנות ולהוסיף שם מבלי סיבה חשובה".

הידיעה ששמו של אדם הוא לא רק 'תווית' חיצונית אלא ממש צינור שפע של חיים וברכה, שהמקור שלו ממש בעולמות עליונים ובקדוש ברוך הוא עצמו, היא אחת הסיבות לכך שנהוג לקרוא לילדים על שם צדיקים וגדולי ישראל.

שֶׁהִנְחֵלֶת לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וְרַחֲבָה". כך גם בתפילה, בה הוא אומר מתוך הסיפור "השם אלוקינו ואלוקי אבותינו".² וזה קשור לפסוק שקראנו. למרות שהגר איננו חלק ממשפחת עם ישראל מבחינת המוצא האתני, אבותינו הם גם אבותיו, כי אברהם הוא "אב המון גויים".

ולא רק שמו של אברהם משתנה באותה הזדמנות, אלא גם שמה של רעייתו, שרה אימנו. תשעה פסוקים אחר כך מספרת לנו התורה:

וַיֹּאמֶר אֶ-לֹהִים אֶל אַבְרָהָם: שְׂרִי אִשְׁתְּךָ, לֹא תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ שְׂרִי, כִּי שְׂרָה שְׁמָהּ.

הקדוש ברוך הוא משנה את שמה של "שרי" ל"שרה", שם שמייצג שררה ומנהיגות. כמו בעלה אברהם, גם היא תהפוך מעתה מדמות משפיעה במעגל מצומצם למנהיגה חשובה בקרב כל האומות. כפי שמביא רש"י מדברי חז"ל:

"לֹא תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ שְׂרִי" דְּמִשְׁמַע שְׂרִי - לִי וְלֹא לְאַחֵרִים. "כִּי שְׂרָה - סֵתָם - שְׁמָהּ", שֶׁתְּהֵא שְׂרָה עַל כָּל.

שינוי השם הזה משפיע מאד על חייהם של אברהם ושרה באופן מוחשי. עד לשלב זה בחייהם הם כבר עברו הרבה. במשך עשרות שנים הם עמדו בניסיונות רבים ופרסמו שם שמיים בכל מקום, אבל עד עתה לא היה להם בן משותף. הם קיוו לנס, ורק עכשיו בעקבות שינוי השמות שלהם זה עומד לקרות, סוף כל סוף.

כך מלמד אותנו רש"י: "אָמַר לוֹ [הקדוש ברוך הוא לאברהם]: צֵא מֵאַצְטַגְנִינֹת שְׁלָךְ. שְׂרָאִית בְּמִצְרַיִם שְׂאִינְךָ עֲתִיד לְהַעֲמִיד בֶּן. אַבְרָם אֵין לוֹ בֶּן, אֲבָל אַבְרָהָם יֵשׁ לוֹ בֶּן; שְׂרִי לֹא תֵלֵד, אֲבָל שְׂרָה תֵלֵד. אֲנִי קוֹרֵא לָכֶם שֵׁם אַחֵר וְיִשְׁתַּנָּה הַמִּצְלָה". שינוי השם של אברהם ושרה שינה את הגורל שלהם, וממזל של עקרות ועריריות הם זכו להיות הורים, אבא ואימא.

התקדים הזה של החלפת שם ששינתה את המזל והגורל והשפיעה על החיים, מלמד אותנו משהו על הכוח והמשמעות שיש לשם כ'צינור' רוחני לשפע מלמעלה. יחד עם זאת, מסיפור

3. שו"ע יו"ד סי' שלה ס"י, בהגהה.
4. אגרות קודש חלק ח עמוד שיח.

2. ראה שו"ע או"ח סי' קצט, ס"ד.

כעסה והתרעמה על כך שהיא כבר לא חלק משמה של האישה הצדיקה.

המחאה נמשכה לא פחות מארבע מאות שנה, אז הגיעה ההזדמנות לפצות את האות י'. כשמה שלח את המרגלים לתור את הארץ, הוא לקח את אותה ושיבה בצד כל הזמן הזה, והעניק אותה לתלמידו: "וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹון הַחוֹשֶׁעַ"⁵. הוא הוסיף לשמו של הושע את האות י', ובכך העניק לו שם חדש: "הושע".

גם כאן, השם השתנה כדי לרמז בנוטריקון למשמעות חדשה ולהשפעה מיוחדת על האדם שנושא את השם. כפי שרש"י מביא מדברי חז"ל, משה "הִתְפַּלֵּל עָלָיו: יְהוָה יוֹשִׁיעֶךָ מֵעֶצֶת מְרַגְלִים" - אני מתפלל שהשם יציל אותך מליפול בחטא המרגלים. וכך אכן קרה, כאשר הושע וכלב היו היחידים שלא נפלו ונכשלו בחטאם של חבריהם לשליחות לתור את ארץ ישראל.

מכל זה אנחנו מבינים מדוע הקדוש ברוך הוא הותיר את האות ר' במקומה ולא תלש אותה משמו של אברהם, מדוע הוא קרא לאברם "אברהם" ולא "אבהם". פשוט, כדי שהאות ר' לא תיעלב ותכעס.

אך ההסבר הזה נשמע די תמוה. נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

אין מקום כלל לומר שאות תושאר בשם שמטרתו לבטא תוכן מסוים, בזמן שאין לה כל שייכות לתוכן זה (של השם), רק משום שיש לה "תרעומת".

אם האות ר' לא קשורה לתוכן שמו החדש של אברהם, שמעכשיו איננו רק אבי ארם אלא "אב המון גויים", אז אין לה מה לחפש כאן. זה מזכיר אדם שמחליף את הצידוד במשרד שלו לחדשני ביותר, אבל משאיר על שולחן העבודה את מסך המחשב הנפוח שלפני שלושים שנה. היא כאן רק כי היא 'תעשה פרצוף' אם ייקחו אותה מכאן?! עם כל הכבוד ל"תרעומת", זו לא סיבה מספיק

אגב, בהמשך המכתב, מגלה לה הרבי כי שמה היהודי הוא "עֶלְקָא", שם יהודי שהיה נפוץ במזרח אירופה, הדומה בצליל לשמה הלועזי.

כך גם במקרים דומים, לימד הרבי כי שמם היהודי של בעלי שמות לועזיים צריך להיות בעל צליל דומה לשם המקורי. למשל, "ללויז" זו "לאה", "ארלעט" היא "אריאלה" ו"נדין" היא "דינה". ליהודי אמריקאי שחזר בתשובה ושמו המקורי היה "טוד", אמר הרבי שיבחר בשם היהודי "טוביה", ושיזכור תמיד שהקדוש ברוך הוא טוב!

במקרה נדיר ומיוחד הורה הרבי לאדם להחליף את שם משפחתו. הרב עדין שטיינזלץ עליו השלום עבר לפני הרבי בחלוקת הדולרים לצדקה, והרבי הורה לו להחליף את שם משפחתו לשם בלשון הקודש. הרב עדין אכן שינה את שם משפחתו ל"אבן ישראל".

התרעומת של האות ר'

כפי שראינו, שמו החדש של אברהם מרמז בנוטריקון על המשימה והתואר החדשים של אברהם כ"אב המון גויים". אך על כך אפשר לשאול: למה השם לא נתן לו את השם "אַבְהָם"? אם כבר עושים "מי שבירך" ומחליפים שם, מדוע משאירים את האות ר', שעל פניו לא קשורה לשלב החדש בחייו של אברהם?

התשובה לכך נמצאת גם היא בדברי רש"י על הפסוק, שאת חלקו ציטטנו קודם:

**כִּי אַב הַמּוֹן – לְשׁוֹן נוֹטְרִיקוֹן שֶׁל שְׁמוֹ.
וְרִי"ש שְׁהִיְתָה בּוֹ בְּתַחֲלָה, שְׁלֹא הָיָה אֲב אֶלָּא
לְאָרֶם שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ, וְעַכְשָׁיו אֲב לְכָל הָעוֹלָם, לֹא
זֶה מִמְקוֹמָה.
שְׂאָף יו"ד שֶׁל שְׂרִי נִתְרַעַמָה עַל הַשְׂכִּינָה, עַד
שֶׁנִּתְּסַפֶּה לְיְהוֹשֻׁעַ, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ
בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ".**

בשפה פשוטה, השם לא רצה 'להכעיס' או לפגוע באות ר' של אברהם ולקחת אותה משמו של הצדיק.

ומאיפה אנו יודעים שאותיות יכולות להתרגז? מהאות י' של שרי. בהחלפת השם שלה, הקדוש ברוך הוא כן לקח אות מקורית והסיר אותה משמה. במקום "שרי" – "שרה". ה' נתלשה משמה של שרה אימנו, ולא עברה על זה בשתיקה. היא

5. במדבר יג, טז.

א. ראה רש"י בראשית ה, כט. אבל ראה לקוטי שיחות ח"י (ע' 93 ובהערות שם) שע"ד הפשט אין מוכרח שאותיות השם תהיינה בדומה ממש לאותיות שבטעם השם (ע"ש ובהערה 14 שם). ויש לחלק כי בנדון דידן המדובר בשם שניתן על ידי הקב"ה, ובאופן של שינוי שם הקודם, בכדי להדגיש עניין מסוים. ואכ"מ.

טובה להשאיר אותה כאן ולהפריע למשמעות של השם החדש!

גם הסיפור על האות י' של שרה לא עוזר להסביר את ההישארות של ר' בשמו של אברהם. אולי אפילו להפך, זה רק מוסיף לבלבול:

עניין "יו"ד של שרי" הוא, לכאורה, ראייה לסתור⁶,

שהרי היו"ד של שרי אכן "זוה ממקומה" (ונתוספה) (א) לשם אחר (ב) של אדם אחר - יהושע,

וגם⁷ - זה היה לאחר מאות בשנים, וכל משך זמן זה נשארה במצב של תרעומת.

ואילו בנידון דידן הרי"ש "לא זוה ממקומה"!

מה בדיוק בא להוכיח לנו סיפורה של ה' של שרה? שבגלל תרעומת לא מזיזים אות משמו של אדם צדיק? - הרי הוא מספר לנו סיפור הפוך בדיוק! השם 'לא התרשם' מהתרעומת. הוא לקח את האות י' משמה של שרה (שרי של אז), ונתן לה להתרעם עוד ארבע מאות שנה. ובסוף לא החזיר אותה למקומה המקורי, אלא העביר אותה לשם אחר של אדם אחר, שם היא הייתה הולמת יותר.

אם כן, איזו סיבה יש לכך שאת האות ר' של אברהם דווקא כן להשאיר? האם אותה לא היה נכון יותר לקחת, ואולי בבוא העת הנכונה למקם אותה מחדש כשיצטרכו לשנות שם או להעניק

6. לשון הערה 12 בגוף השיחה. והמשכה: (ובלשון חז"ל - סנהדרין קו, א; עומד צווח כמה שנים עד שבא יהושע כו')!

שם חדש למישהו אחר, בהתאם לנסיבות?

בין שרה לאברהם

התשובה של הרבי לשאלה הפשוטה הזו מסבה את תשומת ליבנו להבדל פשוט אך יסודי בין שינוי שמו של אברהם לשינוי שמה של שרה.

אברהם ושרה שניהם עברו שינוי, שהביטוי הצירוי והסמלי שלו היה גם בשמות החדשים שהוענקו להם. אבל יש הבדל אחד בין השניים. אצל "שרי" שהפכה ל"שרה", באמת אין מקום יותר לאות י'. היא לא שייכת. "שרי" נעלמה, ובמקומה נולדה "שרה". אבל אצל אברהם זה לא בדיוק ככה. "אברם" לא הלך לשום מקום. קודם הוא היה רק "אברם", ועכשיו הוא גם "אברם" וגם "אברהם" - וביחד: "אברהם".

למה הכוונה? - נקרא את הדברים בלשוננו של הרבי:

תוכן הרי"ש הוא שבעל השם הוא "אב לארם", והרי עניין זה עודנו קיים גם לאחר מכן: "אב לכל הגויים" כולל, ואינו שולל, את עניין "אב לארם", ואין הוא אלא הוספה על כך⁸.

[ולכן] ביד הרי"ש של אברהם ישנה "טענה", ונימוקה עימה: מאחר שתוכן הרי"ש נשאר בכל אופן בשם - אין לשלול את השארת הרי"ש בשם הצדיק.

לעומת זאת, לגבי היו"ד של שרי, "תביעה" בטענה כזו אינה שייכת, מאחר שתוכן האות יו"ד אין כל מקום בשם שרה.

וכיוון שהקדוש ברוך הוא רוצה לתת

המקרא ("מקור ע"ז או לכתוב שהוא דברי אגדה (ויתירה מזו: פרט זה ש"הוסיפה ליהושע" כותב רש"י מבלי לציין שהוא דברי אגדה. כי מכיון שהענין דתרעומות האות כו' הוא דבר המובן בפשטו - במילא פשוט ג"כ (בפשטו) שמחפשים מענה פיוס פשוט: א) שהיו"ד של שרי נתוסף, ב) ומודיע רש"י הנאמר בפשטו - שנתוסף ליהושע. וזה שרש"י לא הביא ענין זה על אתר בפ' שלח - כי בפשטו דפ' שלח אינה קושיא, כי גם בלא תרעומות - צ"ל הוספה זו (כדי שלא יכשל יהושע בעצת מרגלים). ופשוטו כו'). ועכצ"ל שהדוגמא היא ע"ז שנתפייסה על התרעומות שלה כו').

ועד"ק קשה במ"ש במשכיל לדוד דיו"ד של שרי הזיוה . . איכא עילויא מנוקבא לדוכרא (והוא מירושלמי סנהדרין פ"ב ה"ו. ב"ר פמ"ז, א. ועוד) ברם ר"ש דאברהם לכשתתרעם לא משכחת דעדיף מיניי" (ע"ש) - דסו"ס, גם את"ל חילוק זה בפרש"י [הנה - נוסף לזה שאינו ע"ד הפשט - לא נרמז אפילו כלל בפרש"י] - מה מקום להביא דוגמא ורא"י לנדוד מיו"ד של שרי כאשר לפועל ניווה היו"ד ממקומה?

ד. ראה דברי דוד כאן: וארם בכלל. ולהעיר מצל"ח ברכות יג, א (ד"ה אברם הוא אברהם).

ב. ולהעיר שבכתבי יד אחדים תחת ידי (וראה גם כן רש"י הוצאת בערלינער) הגירסא - **"אבל יו"ד של שרי לא עמדה במקומה ונתרעמה (עד שנתרעמה) כו"**.

ג. כשפ"ח כאן: והא דזוה היו"ד משרה אפשר משום דעתידי ליתן בשמו של יהושע (בת"י הב' כתב: שהיו"ד היתה יכולה להתקיים אף שם שהרי חלקה ונתנה חצי' לשרה וחצי' לאברהם (ירושלמי וב"ר שבפנים ההערה. ועוד). אבל לכאורה צע"ג לפרש כן בדעת רש"י, שהרי רש"י נקט כהדיעה (ירושלמי וב"ר שם. סנהדרין שם. ועוד) שהיו"ד של שרי (לא חלקה כו' כ"א) נתנה ליהושע! אבל צ"ע שהרי סו"ס הדוגמא מיו"ד של שרי היא רא"י לסתור (מכיון שתרעומות של היו"ד לא פעלה שלא להזוה ממקומה).

[ודחק לומר שהדוגמא היא רק על כללות הענין שיש לאות תרעומות כשנוטלים אותה משם צדיק - כי זהו דבר המובן ופשוט שאי"צ ראי' (וכדמוכח מזה גופא שרש"י כותב "יו"ד של שרי נתרעמה כו" מבלי לציין (ולהעיר מפרש"י ויצא (כת, יא): התחילו (האבנים) מריבות זו עם זו כו'. ודוחק גדול לומר שרש"י סומך (לפעמים, בתביאו דברי אגדה) על הכלל שכתב בתחלת פירושו (בראשית ג, ח) שמביא גם "אגדה המיישבת דברי

שררה והשפעה במונח הרחב ביותר, "שרה על כל".

אם כך, מהאות י' המתרעמת אנו לומדים רק את העיקרון, לא את הפרקטיקה:

על פי זה מיושב גם טעם השינוי ב"ו"ד של שרי" אשר "זה ממקומה".

ההשוואה והראיה ממנה היא רק על כך שבכוח "תרעומת" של אות לפעול שיפייסוה. אבל אופן הפיוס הוא, כמובן, בכל מקום לפי עניינו:

בנידון דידן [- בנושא שלנו], כאשר תוכן האות רי"ש קיים גם לאחר מכן, פעלה טענתה ש"לא זה ממקומה";

לעומת זאת ב"ו"ד של שרי", כשתוכן ה"ו"ד אינו קיים בשם החדש, אי אפשר להשאיר את ה"ו"ד "במקומה", שהרי אין זה "מקומה" עוד.

וממילא מוכרח הפיוס להיות באופן אחר - בהוספת ה"ו"ד לשם של צדיק אחר, ודווקא לשם שנעשה "מקומה", היינו שנוטריקון ה"ו"ד מחדש דבר מה בתוך השם (והאדם).

כלומר: מהאות י' של שרה אנחנו לומדים שאותיות בשמותיהם של צדיקים הן יסודות רוחניים בעלי משמעות וחיות משלהן, ועל כן צריך "לפייס" אותן ולמצוא להן מקום ופתרון נכון, כדי שהן ימשיכו להשפיע ולהכיל אור וחיות רוחניים ולהיות חלק מאישיות צדיקה.

אבל איך בדיוק לפתור? זה כבר תלוי בכל מקרה לגופו. אצל אברהם הפתרון היה להשאיר, ואילו אצל שרה הפתרון היה להעביר לאדם הנכון בזמן הנכון. המקום הנכון באמת עבור האות י' היה להצטרף לשמו של יהושע, לתת בו כוח ולחזק אותו שיישמר "מעצת מרגלים".

לא לשכוח את הר'

אם נקרא שוב את רש"י, נבחין בניסוח עדין שיש לשים לב אליו. רש"י מספר שהאות ר' של אברהם "לא זה ממקומה". הוא לא אומר שהיא נותרה בשם, שלא הסירו אותה ולא מחקו אותה. הוא משתמש בלשון הרבה יותר 'חזקה', כאילו מסמרו את האות למקום. היא לא זהה. מה משמעות ההדגשה הזו? - נקרא את

לה כעת שררה ולהביא זאת לידי ביטוי בשמה, אין היא יכולה להישאר בשמה "שרי", אף שגם שרי הוא מלשון שררה, מאחר ש"משמע (על כל פנים) שרי לי ולא לאחרים", ואילו השררה [החדשה] של שרה תהיה הרי באופן של "שרה - על כל".

ונמצא שאין זה כי אם עניין של תרעומת סתם כו', "נתרעמה".

לאות ר' של אברהם יש טיעון טוב למה מגיע לה לשמור על המקום שלה, ולהמשיך להיות חלק משמו-מהותו-דמותו של אברהם ולא להיזרק החוצה. היא טוענת כך: התפקיד והתואר החדשים של אברהם לא דורסים את מה שהיה קודם, אלא להפך - מוסיפים ומרחיבים. קודם הוא היה רק "אב ארם", ועכשיו הוא גם "אב המון גויים", כולל ארם. אברהם אבינו לא הפסיק להיות אחראי להפיץ את האמונה בהשם באזור מולדתו. להפך, מעכשיו התפקיד שלו התרחב לעולם כולו.

אפשר להביא דוגמה פשוטה לכך מראש ועד של מושב, שרץ בבחירות לראשות המועצה האזורית של אותו אזור ונבחר. ברור שכעת הוא אחראי עליון לא רק למושב שבו הוא גר, אלא גם לכל היישובים בסביבה. תחום השיפוט שבאחריותו התרחב, לא התחלף. ואם כך, האות החדשה שנכנסה לתמונה - "אברהם" - לא אמורה לדחוק החוצה את האות הוותיקה. בדיוק כמו שבלשכתו של ראש המועצה יהיה תלוי תצלום אווירי של המועצה, שכולל גם את אותו מושב שממנו הגיע ראש המועצה החדש.

לעומת זאת, השם "שרי" נמחק כשהשם מעניק לה את השם החדש. כפי שראינו, המשמעות של "שרי" מצמצמת ומקטינה ואולי אפילו לא נכונה⁷, כי הרי שרה לא 'שלטה' על אברהם. לכן, לאות י' באמת אין מקום בשם החדש "שרה", שמייצג

7. ראו בגוף השיחה בהרחבה, באות ז ובערות שם.

ה. ראה תורה אור ריש פרשת וארא. ובכמה מקומות.

ו. דאין קורין אבות אלא לשלשה (ברכות טז, ב. תורה אור שם).

ז. כהפסק דין - עניי עירך קודמין (בבא מציעא עא, ריש עמוד א. רמב"ם הלכות מתנות עניים פ"ז ה"ג. טושו"ע חו"מ ר"ס צו. שו"ע אדמו"ר הוקן חושן משפט ריש הלכות הלואה).

הדברים בלשונו של הרבי:

זהו שדייק רש"י בלשונו "לא זה ממקומה" (ולא כתב "לא ניטלה ממנו" כו):

גם אילו לא נקבעה הרי"ש בשמו (והיה שמו "אברהם"), לא הייתה משמעות הדבר שניטל ממנו תוכן הרי"ש, שהרי תוכנה ("אב לארם") היה קיים גם באופן זה;

אלא שאז היה השינוי מרמז שמכאן ואילך הרי"ש "נותרת" ב"מקום" אחר, רק כחלק מן ה"עולם" ד"אב לכל העולם".

וההדגשה בלשון "לא זה ממקומה" מחדשת שגם לאחר מכן נותרת הרי"ש ב"מקומה". היינו ש"אב לארם" עודנו מפורט בנוטריקון של השם (אברהם) כעניין בפני עצמו (אף על פי שהוא בכלל "אב ל)כל העולם").

האות ר' "לא זה ממקומה". היא לא רק נשארה או לא הוסרה משמו של אברהם. ומה שזה אומר הוא שגם אחרי שאברהם קיבל שליחות חדשה, משימת חיים גדולה הרבה יותר - הוא עדיין נותר "אב ארם". זה שהוא הפך לדמות רוחנית בינלאומית משפיעה, לא מחק את מה שהיה קודם. גם כשאזור הפעילות שלו היה העולם כולו, עדיין היה מקום מיוחד בפני עצמו לשליחות שלו בארם נהריים.

כמו שכאשר המשפחה מתרחבת ונולדים עוד נכדים, המזון והפסנתר בבית של סבתא מתמלאים בעוד ועוד תמונות, לצד התמונות של הדורות הקודמים ושל בני המשפחה בצעירותם. זה לא רק שמעדכנים את התמונות כדי שכולם 'יהיו בתמונה'. מותרים כל תמונה כפי שהיא, בתוך המסגרת שלה.

אם נשתמש במשל של ראש המועצה, אפשר לומר שבמשרד שלו תלויים שני תצלומי אוויר זה לצד זה: זה של המושב הקטן שבו הוא התחיל את העשייה הציבורית שלו, וזה של אזור השיפוט של המועצה כולה. כי למרות שעכשיו הוא ראש המועצה כולה, הוא עדיין קשור יותר מבחינה רגשית וזהותית ליישוב הקטן שממנו הוא הגיע ועליו הוא היה אחראי לפני השדרוג וקבלת האחריות הציבורית על האזור כולו.

זה מלמד אותנו לקח חשוב מאין כמותו לחיים:

וההוראה מעניין זה בעבודת האדם:

כידוע, ענייניהם של שלושת האבות נמשכו לכל יהודי בירושה. ועל דרך זה הוא בנוגע לעניין "אברהם" - "אב המון גויים", שבכוחו של כל איש ישראל לפעול ב"המון גויים" - בכל העולם כולו.

אלא שעליו לדעת שה"רי"ש . . . אב . . . לארם שהוא מקומו . . . לא זה ממקומה":

אף על פי שיהודי צריך לפעול בכל העולם כולו, צריך הוא לדעת שלכל לראש מוטל עליו חיוב להשפיע על מקומו וסביבתו, ורק לאחר מכן, כאשר ייעשה "אב למקומו", יהיה "אב לכל העולם".

אחרי הכול, האות ר' נשארה בשמו של אברהם עד היום. כשקוראים לילד יהודי על שמו של אבינו הראשון, קוראים לו "אברהם" ולא "אבהם". בכך אנו למעשה ממשיכים לזכור כי אברהם היה לפני הכול מנהיגה הרוחני של ערש הולדתו, ארם.

מה משמעות הדברים? ליהודי ניתנים כוחות לחולל מהפכות אדירות. אנחנו נכדים של אברהם שהיה "אב המון גויים", ולכן אנחנו מסוגלים להפוך שכונה שלמה, עיר שלמה, להאיר את העולם כולו. אבל אסור לשכוח שהר' "לא זה ממקומה" - גם כאשר עושים דברים גרנדיוזיים וחובקי עולם, אסור לשכוח מאיפה באנו. אסור שההשקעה שלנו בסביבה הקרובה, הקהילה, המשפחה ואנחנו עצמנו.

יש לנו שליחות לתקן את כל העולם כולו, אבל אסור לנו להזניח את הטריטוריה הקטנה שעליה הופקדנו ולמענה נתנו לנו את האחריות והכוחות: אני עצמי, המשפחה, הבית, המעגלים הקרובים. למעשה, זה מה שצריך להיות הכי גבוה בסדר העדיפויות שלנו. לפני שרצים לתלות שלטי חוצות, צריך להפוך את הבית הפרטי ל"בית חב"ד". לפני שקופצים להיות שגרירים בינלאומיים של תורה ויהדות, החובה והאחריות העליונות הן להיות מנהיגים 'מקומיים' ולהיות שלוחים להפצת תורה ויהדות בפניה הקטנה שלנו.

במילים פשוטות: כאשר אנו נרתמים להפיץ יהדות, ללמד תורה יהודי אחר, להציע לו להניח תפילין או להציע לה להדליק נרות שבת, בל נשכח את הטריטוריה האישית שלנו. לא נוותר

המשך בעמוד 18 >>>

איך ישרור כאן שלום?

"במשך כל ההיסטוריה היה שטח ארץ ישראל מקום של תסיסה ומריבה, ולא נהנה מהשלום והשלווה כי אם בתקופות קצרות לפי ערך, בהן היה עם בני ישראל נאמן לה' והלכו בדרך ה', כמו בימי דוד ושלמה"

כשתבטל המתיחות באזור, והעניינים יסודרו והחיים ייכנסו למסלול רגיל וכולי.

עוד פרט יש להוסיף בזה, ואולי זה עוד עיקר יותר גדול - שכמה מעצמות שמחוץ לאזור, ובפרט הגדולות שבהן, כנראה מעוניינות שתהיה מתיחות באזור ויהיה מפוצל בין כמה עמים ומשטרים וממלכות וכולי. כיוון שמצב זה פותח דלת להשפעה, ועד כדי שלטון של מעצמה פלונית או אחרת באזור, על ידי שתעזור לאחד מהצדדים באזור. מה שאין כן כשיתלט השלום בין העמים הנמצאים באזור וישתפו פעולה זו עם זו, הרי נתמעטה האפשרות של שלטון מצד מעצמה זרה ואפילו ההשפעה שלה תתמעט.

לאחרי כל זה, ולמרות האמור שאין סיבה הנראית לעין שהערבים ירצו לחיות איתנו מתוך שלום אמיתי, פשוט שאין על איש ואישה הישראלים [היהודים] להתייאש חלילה וחס מהשלום.

שהרי כל מציאות עם ישראל במשך הדורות, כולל גם המציאות עתה בארצנו הקדושה, היא למעלה מדרך הטבע לגמרי. כי בהתאם לכל השיטות הכלכליות והפוליטיות וכולי, אין זכות הקיום לעם קטן ודל בכמות. ובפרט להחזיק מעמד באופן כמו שהוא עתה, בנקודת המוקד בה מתנגשים האינטרסים של ממלכות עצומות ונמצאת על פרשת דרכים של כמה קונטיננטים [יבשות] וגושים הכי חזקים בזירה הבין-לאומית.

ונפלא הדבר, שבמשך כל ההיסטוריה, ועד לתקופות הכי עתיקות - היה שטח ארץ ישראל מקום של תסיסה ומריבה בין כל העמים והממלכות שמלכו בכיפה [היו מעצמות על] בזמניהם, מצרים ואשור ובבל ויון ורומי וכולי, ולא נהנה מהשלום והשלווה כי אם בשנים ספורות ותקופות קצרות לפי ערך, בהן היה עם בני ישראל נאמן לה' והלכו בדרך ה', דרך התורה והמצווה,

תלמידי כפר הנוער באר יעקב, בארצנו הקדושה תיבנה ותיכונן במהרה בימינו, ה' עליהם יחיו, שלום וברכה!

בנועם קיבלתי פרישת שלום מהם על ידי מורם ומחנכם ומנהלם מר חיים יצחק שי' גלאזער, ונהניתי במיוחד להיוודע על דבר ההתקדמות שלהם הן בלימוד והן בהנהגה.

והרי זהו מתפקידם של כל אחד ואחת מבני ישראל הבוגרים, ועל אחת כמה וכמה של הנוער והצעירים - ללכת "מחיל אל חיל" לא רק בגידול והתפתחות הגוף והחומר, כי אם ובעיקר התקדמות ועלייה בחיי הרוח והנשמה.

מסר לי מר גלאזער שאלותיהם, והן: חוות דעתי... בקשר להשלום הצפוי עם השכנים הערביים.

...שלום אמיתי יכול להיות רק אז אם [רק במצב בו] הוא מבוסס על הרצון הטוב של שני הצדדים. ואיני רואה סיבה וטעם שירצו השכנים הערבים של ארצנו הקדושה לעשות שלום אמיתי, כיוון שכולל הוא בתוכו ייאוש בהחלט [מוחלט] מצידם מכמה וכמה שטחים שנכבשו לאחרונה [במלחמת ששת הימים], ועל אחת כמה וכמה שטחים שכבשום לפני עשרים שנה; וכן הודיה והסכמה אשר עם ישראל בארץ ישראל יש לו את כל הזכויות לדור שם, מבלי כל היתלות במשהו אחר וכולי.

ולאידך [מן הצד השני], המצב של אי-שלום והמשך המלחמה, יש בו בשביל הערבים את כל הרווחים. ולא עוד אלא שזה נותן להם האפשרות לבוא בתביעות ובקשות עזרה מכמה מעצמות שמחוץ לאזור זה, ועל ידי שיעוררו התחרות בין מעצמה אחת להשנייה למי חשיבות יותר גדולה אצל השליטים במדינה ערבית פלונית, יגדילו העזר והסיוע והמתנות וכולי. מה שאין כל זה

כמו בימי דוד ושלמה וכו'.

מחריד".

וגם בזה תפקיד מיוחד לנוער, שאינו מתפחד [חושש] מהאמת כמו שהיא, ולא מחפש פשרות, וכוחו עימו, ואינו 'מתבייש מפני המלעיגים' ו'מה יאמרו הגויים' וכולי - שעליהם התפקיד להיות 'החלוץ היוצא' לפני עם בני ישראל בכל מקום שהם, בארץ וגם בחוץ לארץ, ללכת בדרך ה' כפי שהורנו ה' בתורתו, ללכת לבטח דרכו.

בברכה להצלחה ללכת "מחיל אל חיל" בדרך התורה, "תורת חיים", והמצוות עליהן נאמר "וחי בהם".

(כרך כו, אגרת ט'תרלח)

וכיוון אשר ארץ ישראל היא "ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה", הרי בוודאי ש"לא ינום ולא יישן שומר ישראל", וכמו עד עתה כן גם להבא יגן על עמו ישראל מכל צרה וצוקה.

וככל שיתבסס יותר היסוד של קיום עם ישראל - "גוי אחד בארץ" - הוא דרך החיים בחיי היום יום על פי הוראות התורה, אשר תורה אחת היא לכולנו, נתונה מה' אחד, כן יגדל הביטחון בארצנו הקדושה, ועד לקיום ההבטחה "וישבתם לבטח בארצכם, ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין

כמו כניסה אל המלך

'כיוון שזוהי הארץ שעליה נאמר "עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה", צריכה להיות הכנה רוחנית לנסיעה לשם, בהוספה בשיעורי לימוד, ובתוספת הידור בקיום המצוות'

בהכנת הלבושים הגשמיים, בנידון זה ההכנה צריכה להיות בלבושי הנפש, לבושים הפנימיים, כי הלא "השם יראה ללבב". והוא על ידי הוספה בשיעורי לימוד, ועל ידי הוספה בהידור בקיום המצוות.

ואין לך דבר העומד בפני הרצון, כשמחליטים באמת להוסיף בזה ככל היכולת,

ומה טוב שיעשה הוא גם כן שליח לביצוע מצווה מסוימת [כמו נתינת צדקה בארץ הקודש וכדומה] בנסיעה זו,

ויהי רצון מהשם יתברך שיבשר טוב בכל האמור לעיל.

(כרך יב, אגרת ד'פט)

קיבלתי הודעתו אשר מתכוון לנסיעה, לבקר במשך איזה שבועות בארצנו הקדושה, תיבנה ותיכונן על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

וכיוון שזוהי הארץ אשר עליה נאמר "עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה", צריך להיות נרגש עניין זה של קדושת הארץ גם בהכנות לנסיעה.

והוא על דרך כמו שמכינים עצמם לפני כניסה לשר גדול, ועל אחת כמה וכמה למלך, ועל אחת כמה וכמה למלך מלכי המלכים.

אלא שבשונה מהכנה לכניסה לשר ומלך, שהיא

לבית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או לחוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים רלוונטיים
תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

תמריס והרשמה:
JEM ישראל < did.li/JEM-tv > 03-3083554

מבצע מיוחד:
לארץ הקודש:
35% הנחה
לשנה
הראשונה

JEM

לחיות עם הרבי - סביב השעון

וידאו מהרבי ברצף
בכל שעות היממה

היום, כמו פעם // מאמר "יהי ה' אלוהינו" – ט"ו תמוז תשמ"ו

מדוע כל אחד מאיתנו יכול לבקש להיות כמו האבות הקדושים? ומהו הדו-שיח בין ישראל לאומות שמתואר בפסוק "למה יאמרו הגוים"? – כך נביט נכון על ההבדלים בין עבודת האבות לפני מתן תורה לעבודת ה' שלנו עתה

— א —

כל יהודי כמו האבות!?

"יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ"¹,

ומדיק בזה כבוד קדשת מורי וְחָמִי אֲדָמוֹר,² דְּצִרִיךְ לְהַבִּין: מַהוּ עֲנִין בְּקִשָּׁה זוּ בְּכֻלָּל, שְׁאֵנוּ מְבַקְשִׁים ד' "יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ"?

דְּהִנֵּה אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ³ "אין קורין אבות אלא לשלשה", דְּמִזָּה מוֹבֵן, שֶׁהַכֹּנֶה בְּלִשׁוֹן "אבותינו" שֶׁבְּפִסּוּק זֶה הָיָה (לְכָל לְרֹאשׁ) לְשִׁלְשֵׁת הָאָבוֹת, אֲבִרָהּם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. וְהָרִאשׁוֹן בֵּין שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת הָיָה אֲבִרָהּם, וְלֹא רַק הָרִאשׁוֹן בְּזִמְנָא אֲלָא גַם הָרִאשׁוֹן בְּמַעֲלָה, דְּכָתִיב בִּיה "אֶחָד הָיָה אֲבִרָהּם"⁴, כּוֹלֵל בְּעֲנִין הַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שֶׁהוּא עֲנִין הַעֲקָדָה.

וְאִם כֵּן יִפְלֵא בִּיטוּר אֵיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִבְקֹשׁ בְּקִשָּׁה כְּזוֹ ד' "יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ" – אֵיךְ אֶפְשָׁר לוֹמַר שְׂיִקָּיִם עֲנִין זֶה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, ש' "יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם" אָבוֹת הָעוֹלָם?!

— ב —

איה נא אלוהיהם?

וממשיך בהמאמר:

וּלְהַבִּין זֶה יֵשׁ לְהַקְדִּים תַּחֲלָה מַה שֶּׁכְּתוּב "לִמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיָּה נָא אֱלֹהֵיהֶם, וְאַלְקֵינוּ בְּשִׁמִּים כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ עֲשֵׂה"⁵:

פְּרוּשׁ: שְׁבָנִי יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְּפַעֲלִים מֵאַמִּירַת הַגּוֹיִים "אֵיָּה אֱלֹהֵיהֶם". וְתָכֵן טַעֲנַת הַגּוֹיִים (וְהַגּוֹי, הָאֵל-ל זֶר, אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ) הוּא: "אֵיָּה נָא אֱלֹהֵיהֶם", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "רַם עַל כָּל גּוֹיִם ה' עַל הַשָּׁמַיִם

כְּבוֹדוֹ"⁶, דְּטַעֲנָתָם הָיָה אֲשֶׁר "עֲזַב ה' אֶת הָאָרֶץ" וְ"עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ",

וְהֵינּוּ דְּעֲנִין הַמְּשַׁכֵּת אֱלֻקוֹת אֶפְשָׁר לְהִיטֵב עַל יְדֵי עֲבוּדָה יְדֵי עֲבוּדָה רִוְחָנִית, מַה שְּׂאִין כֵּן עַל יְדֵי עֲבוּדָה גִּשְׁמִית אִי אֶפְשָׁר לְהִיטֵב - לְפִי טַעֲנָתָם - הַמְּשַׁכֵּת אֱלֻקוֹת.

וְזֶהוּ מַה שְּׂאֻמְרִים "אֵיָּה נָא אֱלֹהֵיהֶם", דְּבִשְׁלֵמָא עַל יְדֵי עֲבוּדָה רִוְחָנִית הָרִי הֵם מְבִינִים וּמוֹדִים שֶׁאֶפְשָׁר לְהִתְקַשֵּׁר וּלְהִתְחַבֵּר עִם עֲנִין רִוְחָנִי, עַד לְאֱלֻקוֹת, רִוְחָנִית שְׁבִירָוּחָנִית,

אֲבָל עַל יְדֵי מְצוּוֹת גִּשְׁמִיּוֹת וְעֲבוּדָה גִּשְׁמִית, הָרִי הֵם טוֹעֲנִים שְׁעֵזַב ה' אֶת הָאָרֶץ, "אֵיָּה נָא אֱלֹהֵיהֶם"!

עבודה גשמית

וְעַל פִּי זֶה (דְּטַעֲנָה זוּ יֵשׁ לָהּ מְקוֹם בְּשִׁכְל) יֵשׁ לְשֹׂאֵל עַל הָעֲבוּדָה שְׁלֵנוּ בְּיַחַס לְעֲבוּדַת הָאָבוֹת:

דְּבִשְׁלֵמָא הָאָבוֹת שֶׁעֲבוּדָתָם הִיְתָה עֲבוּדָה רִוְחָנִית, לָכֵן הָיָה בִּיכוּלָתָם לְהִתְחַבֵּר וּלְהִתְקַשֵּׁר עִם "ה' אֱלֹהֵינוּ", רִוְחָנִית שְׁבִירָוּחָנִית,

וְכַמְבָּאָר בְּכֶמֶה מְקוּמוֹת, שֶׁהָאָבוֹת הָיוּ לְפָנֵי מִתֵּן תּוֹרָה, דְּאִזְ הָרִי כְּמָה מִהַמְצוּוֹת אִי אֶפְשָׁר הָיָה לְקִיָּמָה בְּגִשְׁמִיּוֹת, (כְּמוֹ הַמְצוּוֹת שֶׁהֵן "זָכַר לִיצִיַּאת מִצְרַיִם", שְׁבִיזְמָן הָאָבוֹת לֹא הָיָה שְׂיָדָה קִיּוּמָה בְּגִשְׁמִיּוֹת מִכֵּיִן שֶׁהָיָה זֶה לְפָנֵי גְלוּת מִצְרַיִם וִיצִיַּאת מִצְרַיִם וּמִתֵּן תּוֹרָה), וְלָכֵן הִיְתָה עֲבוּדָתָם בְּמַצּוּוֹת אֵלּוּ רַק בְּרִוְחָנִית.

כְּדֹאִיתָא בְּזִהְרָה⁷ לְגַבִּי הַמְּקוּלוֹת דִּיעֲקֹב שֶׁהֵם עַל דְּרָךְ מַצּוּוֹת תְּפִלִּין (שֶׁהִיא "זָכַר לִיצִיַּאת מִצְרַיִם"), וְעַל דְּרָךְ זֶה מוֹבֵן גַּם בְּשֹׂאֵר הַמְצוּוֹת כְּגוֹן דָּא.

וּמִכֵּיִן שֶׁעֲבוּדָתָם הִיְתָה בְּרִוְחָנִית, לָכֵן עַל יְדֵי עֲבוּדָה רִוְחָנִית הַמְּשִׁיכֵי אֱלֻקוֹת, רִוְחָנִית שְׁבִירָוּחָנִית.

אֲבָל עֲבוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַר מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁהִיא

1. מלכים א' ח, נז.

2. ברכות טז, ב.

3. יחזקאל לג, כד.

4. תהלים קטו, ב-ג.

5. תהלים קיג, ד.

6. חלק א, קסב, א (סתרי תורה).

עבודה גשמית, איך ממשיכים על ידה אלקות?
וביותר יפלא לפי זה מה שאומרים "יהי ה' אלקינו
עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ".

— ג —

"כל אשר חפץ עשה"

והנה המענה על טענת הגויים הוא: "ואלקינו
בשמים כל אשר חפץ עשה".

דאנו משיבים על טענת הגויים "ואלקינו בשמים
- כל אשר חפץ עשה", שהקרב דאלקות נעשה
בין על ידי עבודה רוחנית במח ולב ("ואלקינו
בשמים") ובין על ידי מצוות מעשיות ("כל אשר
חפץ עשה") בשנה ממשי!

ויתרה מזו:

דעל ידי העבודה הרוחנית מגיעים רק בבחינת
"אלקינו", מה שאין כן על ידי מצוות מעשיות
בדברים גשמיים נמשך ענין "חפץ ה'" שלמעלה
הרבה מבחינת "אלקינו".

ועל דרך זה יובן גם כן מה שעל ידי המצוות
שלאחר מתן תורה יכולים להמשיך אלקות גם
בעבודה גשמית:

דהנה בזמן האבות היתה העבודה באפן רוחני
(כנ"ל), והקשר עם אלקות היה אפשר להיות רק
על ידי עבודה רוחנית, משום שאז היתה הגזרה
ד"עליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו
למעלה", ולכן הקשר עם אלקות (עליונים) לא
היה יכול להיות על ידי גשמיות (תחתונים).

אך בשעת מתן תורה נתחדש בטול הגזרה
הנ"ל, והיה ענין "עליונים ירדו למטה, ואני
המתחיל - ירד ה' על הר סיני". ואז נתן הכח שגם
על ידי מצוות גשמיות יגיעו לתכלית ההתקשרות
וההתחברות באלקות.

מתן תורה נותן כוח

וטעם הדבר הוא: משום שקיום המצוות
הגשמיות לאחר מתן תורה הוא באפן דמצוה
ועושה, "אשר קדשנו במצוותיו וצונו".

והקדוש ברוך הוא נותן התורה ומצוה המצוות
נותן כח להגיע על ידן אל הדרגה הכי נעלית
באלקות. דנותן התורה ומצוה המצוות הוא
בחינת בורא שלמעלה שלא בערך מהנבא,

ונמצא שאחר מתן תורה יש לנבא לא כח עצמו
אלא כח הבורא.

ובזה יובן איך אפשר לבקש ולהתפלל "יהי
ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ", אף
שעבודת האבות היתה עבודה רוחנית ועבודה
דמסירות נפש וכו'.

כי מכיון שעבודתם היתה לפני מתן תורה, הנה
הגם שהגיעו לדרגות נעלות ביותר, מכל מקום
הרי זה הכל עד שרש הנבארים.

מה שאין כן לאחר מתן תורה ישנו הכח מבחינת
בורא ולמעלה מזה. ואם כן אפשר לבקש ש"יהי ה'
אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ", עד שתהיה
גם המעלה הכי נעלית דאבותינו, דהאבות הן הן
המורכב, וכמבאר בתניא שלא נעשו מורכב רק
לרצון העליון כל ימיהם.

— ד —

מבקשים שיהיה בגלוי!

אמנם לפי כל זה דורש באור לאידך גיסא: מדוע
אנו צריכים לבקשה "יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר
היה עם אבותינו"?

דאדרבא! איפכא מסתברא, שדוקא עמנו "יהי
ה' אלקינו", מכיון שאנו נמצאים לאחר מתן תורה
ויש לנו כל המעלות הנ"ל שלא היו אצל האבות!
ומבאר בזה:

דהנה הגם שהעבודה בדברים גשמיים שלאחרי
מתן תורה היא נעלית יותר מעבודת האבות, מכל
מקום ענין זה הוא בהעלם. דעל ידי העבודה
לאחרי מתן תורה לוקחים את עצמותו ומהותו
יתברר, אבל בענין הגלויים אין זה כמו שהיה אצל
האבות, שאין הענינים בגלוי.

וזהו תכן הבקשה "יהי ה' אלקינו עמנו כְּאִשֶּׁר
היה עם אבותינו": דכשם שאצל אבותינו היה ענין
גלוי אלקות, בחינת "הוי" לשון היה הנה ויהיה,
שזהו בגדרי הזמן (בגלוי), ועוד יותר "אלקינו",
כחנו וחייתנו - הנה על זה היא הבקשה שכן יהיה
גם "עמנו".

דגם לשון "עמנו" מורה על הגלוי, הינו שענין
זה אינו רק בידעה, אלא שנמצא עמנו, בסמיכות
ממש עמנו, באפן שמרגישים שנמצא עמנו, שזהו
שלא בערך למרי.

ועל זה היא הבקשה והתפלה, שנוסף לזה
שישנם כל הענינים עם כל התקף, הנה נוסף לזה,

התועדות משפחתית
לשולחן שבת

שולחן שבת חסידי

זה מוטל עליך!

מה פעלה ברכת "שהכול" של תלמיד הבעל שם טוב ומה אנו למדים מכך? מדוע מוטל עליי לפעול אם יש רבים אחרים שיכולים לעשות זאת? ומה הגיב היהודי הנידח כשהרב חייקין ביקר אצלו בשליחות הרבי? – "לך לך" האישי שלנו

השליחות המסתורית

"בנסיעה זו התקיימה גם שליחות נוספת: מיום שהבדיל הקב"ה בין המים העליונים למים התחתונים, בוכים המים התחתונים, ומתחננים לעמוד לפני הקדוש ברוך הוא כבתחילה. כל המעיינות שואפים שיעשו על ידם דבר מצווה ובכך יזכו לעלייה. בכייתם של המעיינות עלולה להימשך אלפי שנים, עד שיגיע יהודי, ירחץ בהם את ידיו כהכנה לתפילה, יברך עליהם ברכת "שהכול" ו"בורא נפשות".

באותו מקום ביער נמצא מעיין, אשר אלפי שנים, מאז בריאת העולם, לא השתמש איש במימיו לקדושה. כאשר ר' חיים צמא למים, ושתה ממימיו בברכה ראשונה ואחרונה, ורחץ את ידיו במי המעיין לתפילת מנחה - נושע המעיין".

וסיים הבעל שם טוב: "זהו עניין ההשגחה הפרטית. לכל נברא יש את זמן עלייתו ועל ידי מי יתעלה, וכל נשמה ונשמה יש לה תכליתה, מה ובאיזה מקום עליה לתקן".

בדיברות קודשו של הרבי הרי"צ ב'לקוטי דיבורים', מסופר אודות שליחות שממית שהטיל הבעל שם טוב על תלמידו, הגאון ר' חיים רפפורט מלובוב. הבעל שם טוב הורה לו לנסוע ביום מסוים אל היער הסמוך לעירו, ולערוך שם לימוד ותפילה במקום ובסדר מסוים.

בבוא היום המיועד, נפתחו ארובות השמיים וגשם זלעפות ניתך ארצה. מכשולים רבים מספור ניצבו בדרכו של ר' חיים, אך בדבקתו במשימה הצליח להגיע אל אותה קרחת יער, ולפעול כפי שהורה לו הבעל שם טוב.

כאשר הגיע ר' חיים אל הבעל שם טוב לאחר מכן, חשף הבעל שם טוב את סודה של אותה שליחות עלומה. התברר שבסדר לימודו ותפילתו שם, זכה ר' חיים לגאול נשמה יהודית מייסוריה בגיהנום, ולהשיב את דברי התורה שלמד אותו יהודי משבי הקליפות אל הקדושה.

והוסיף הבעל שם טוב:

היצר לא מניה

ומצד שני, לשליח שמתגורר במקום נידח, בו ישנם רק מעט יהודים והיקף הפעילות קטן אף הוא - גורם לו היצר ליפול ברוחו: וכי מה יש להשוות בין הפעולות הקטנות שלך למה שפועלים בעיר הגדולה?!

אך מן הסיפור האמור, ומדברי הבעל שם טוב אודות 'סוד הברורים', ניתן להסיק באופן ברור כי אלו טענות של שטות, כפי שמיד נראה.

כאשר עולה הדרישה לעסוק בעבודת הקודש של הפצת היהדות והחסידות, מוצא היצר הרע תירוצים למכביר מדוע לא לעסוק בכך כראוי.

ליהודי שחי במקום בו ישנם יהודים רבים שיכולים לעסוק בעבודת הפצת היהדות - מגיע היצר הרע וטוען: הרי ישנם רבים אחרים שיכולים לעסוק בעבודה זו! למה שדווקא אתה תעשה זאת...

מוטל עלי דווקא!

פוטר אותי כלל מן העבודה. כיוון שאת חלקי המסוים בעולם, שאותו מוטל עלי דווקא לברר, אף אחד אחר לא יוכל לברר במקומי!

ומצד שני, מן הסיפור ניתן ללמוד גם עבור מי שנמצא במקום בו ישנם יהודים מעטים, והיקף הפעילות הינו קטן - עד כמה חשובה פעולה אחת, שנעשית עם נברא אחד. ברכת "שהכול" אחת מימשה ציפייה של אלפי שנים, בהם אותו מעיין המתין להגיע לבירוורו. מן הסיפור ניתן גם ללמוד עד כמה יש לטרוח כדי לעשות זאת, ואף להתמודד לשם כך עם כל המניעות והעיכובים שבדרך.

מדברי הבעל שם טוב עולה מסר ברור: עבודת ה'בירורים' היא 'בהתאמה אישית'. משמייס נקבע מראש על ידי איזה יהודי יתברר כל נברא ונברא בעולם.

וכדברי הרבי הרש"ב, שהובאו ב'היום יום': "מאז שאמר הקב"ה לאברהם אבינו עליו השלום "לך לך מארצך"... הותחל סוד הבירורים. ועל פי גזירת ההשגחה העליונה האדם הולך למסעותיו במקום אשר הניצוצות שצריכים להתברר על ידו מחכים לו שיבררם".

לכן, גם כאשר ישנם סביבי יהודים רבים שיכולים לעסוק בעבודת הפצת היהדות, אין זה

ברכת "שהכול" אחת

לפעמים, אותו יהודי אף אינו יודע כלל מה נפעל על ידו. ייתכן שהוא פגש את הילד וסיפר לו סיפור, מהתורה שבכתב או מהתורה שבעל פה, ורק לאחר כמה שבועות או חודשים התעורר הילד בעקבות כך לברך את ברכת "שהכול נהיה בדברו". אך על ידי כך 'נמשך' חידוש ואור חדש שלא היה בעולם עד לאותה שעה.

כאשר יהודי פועל על ילד או ילדה קטנים לברך "שהכול נהיה בדברו" על מעט מים, זה נראה דבר פעוט בהחלט, ברכה 'קטנה' של ילד קטן.

אך מצד האמת זה ממש לא כך. כאשר הילד מברך "שהכול נהיה בדברו", וכדרכם של ילדים, מתוך התפעלות והתלהבות - הדבר יוצר 'רעש' והתפעלות בכל סדר ההשתלשלות, אצל השרפים, האופנים וחיות הקודש!

היהודים לא שכחו אותנו!

מספר הרב עזריאל חייקין:

הבטתי אליו בתימהון - והוא הסביר:

אנו גרים בעיירה זו כבר עשרים שנה, כאשר בכל האזור אין אף יהודי נוסף. הכומר שממונה על כל האזור עושה מזמן לזמן סיבוב בכל העיירות ומבקר את תושביהן. מפעם לפעם הוא נכנס גם אלינו, יושב וטועם משהו ושואל לשלומנו בידידות, ולאט לאט נוצר קשר קרוב בינינו.

לאחרונה התחילה אשתי לדבר על ליבי: כבר עשרים שנה שאנו גרים כאן, ואף פעם לא ביקר אותנו שום יהודי, ואף רב לא בא לשאול בשלומנו. ואילו הכומר הזה, מבקר אותנו בעקביות ומתעניין בנעשה אצלנו. האם לא כדאי להתחיל לבקר בכנסייה שלו...

עכשיו, לאחר שביקרת אצלנו, יש לי מה לענות לה: היהודים לא שכחו אותנו ואפילו רב בא לבקר אותנו!

(מבוסס על שיחת שבת פרשת פינחס תשל"ז; שבת פרשת בלק תשל"ד)

הדבר אירע בעת שכינהתי כרב בקופנהגן, דנמרק. באחת הפעמים בהם זכיתי באותה תקופה להיות ב'יחידות' אצל הרבי, תבע ממני הרבי לא להסתפק בעבודתי בקופנהגן, או אפילו ברחבי המדינה - אלא לערוך ביקורים בכל 'חצי האי'.

בהתאם להוראת הרבי, ערכתי ביקורים בכפרים ועיירות רבים בנורבגיה, בהן גרו רק משפחה אחת יהודית או שתיים, שהיו מנותקות לגמרי מכל עניין של יהדות.

באחת העיירות הקטנות והנידחות, על יד 'הלדן', מצאתי משפחה יהודית אחת. נכנסתי לביתם ודיברתי עימם, והשתדלתי להשפיע עליהם להתקרב לחיי תורה ומצוות.

ראיתי על פניו של הבעל שמשוהו מעיק לו מאד. כל זמן שאשתו נכחה בחדר הוא שתק, אך לאחר שיצאה, התפרץ מיד ואמר: רבי, דחית את ה'שמד' לעשרים שנה!

כרשת לך לך

אברהם דואג לשכר?

ההסבר לכך הוא שאצל אברהם אבינו, גם השכר על עבודת השם הוא חלק מהעבודה. כאשר הוא מקבל עושר וכבוד בעבור עבודתו, זהו לא שכר ותועלת אישית עבור עצמו, אלא אמצעי להרבות כבוד שמיים בעולם, שבכך כולם רואים מה התגמול שזוכים לו בגין עבודת השם.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך כ, עמוד 45)

אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכר הרבה מאד (בראשית, פרק טו, פסוק א) מה שאתה דואג על קבול שכר - "שכר הרבה מאד" (רש"י)

אברהם אבינו עבד את השם בשלמות, מתוך אהבה ולשם השם בלבד, בלי שום רצון להשיג תועלת לעצמו. אם כך, איך זה שקבלת השכר על עבודתו בכלל מדייגה אותו?

ברכה בגשמיות

סיבות כמו חטאים וכדומה, הברכה תתקיים רק במובן הרוחני ולא תרד למטה ותתגשם במציאות הגשמית. לכן ביקש אברהם כריתת ברית בפעולה גשמית, כדי שבכך יהיה ודאי שארץ ישראל תינתן לעם ישראל בפועל במציאות.

(הרבי ה"צמח צדק" - אור התורה, כרך א, דף בב)

ה' א-להים במה ארע כי אירשנה (פסוק ח)

מדוע אברהם אבינו ביקש את וסימן להבטחתו של הקדוש ברוך הוא? וכי הבטחתו של הקדוש ברוך הוא עצמה אינה מספיקה?

ההבטחה של הקדוש ברוך הוא אכן מוכרחת להתקיים, אבל אברהם אבינו חשש שמא, בגלל

כרשת וירא

מצווה בדרך הטבע

כן, מצווה צריכה להיעשות בצורה טבעית ועל פי כללי הטבע דווקא. לכן הקדוש ברוך הוא לא בא לבקר את אברהם אבינו ביומיים הראשונים למחלתו, כדי שלא לרפא אותו באופן ניסי ובכך לפגום בשלמות המצווה - שהרי בדרך הטבע, ברית מילה כרוכה בכאב ובחולי.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך ה, עמוד 77)

וירא אליו ה' באלני ממרא, והוא ישב פתח האהל כחם היום (פרק יח, פסוק א) יום שלישי למילתו היה, ובא הקדוש ברוך הוא ושאל בשלומי (רש"י)

מדוע המתין הקדוש ברוך הוא עד ליום השלישי למילתו של אברהם כדי לבקרו, ולא בא לבקרו ביומיים הראשונים?

בחסידות מוסבר שכוונת המצווה ותכליתה היא לתקן ולזכך את הגשמיות והטבע של העולם. ועל

הלכה למלאכים

וכך אומר אברהם למלאכים: "ואקחה פת לחם - אחר תעבורו" - קודם כל צריך לקחת את הלחם מהדרך, ורק אחר כך אפשר לעבור.

(רבי לוי יצחק, אביו של הרבי - תורת לוי יצחק, עמוד קצו)

ואקחה פת לחם וסערו לכם אחר תעבורו כי על כן עברתם על עבדכם (פרק יח, פסוק ה)

אברהם אבינו רומז כאן למלאכים הלכה. חז"ל אומרים בגמרא שמי שמוצא בדרך אוכל, אסור לו להשאיר אותו שם ולהמשיך בדרך.

לשפוט ולתת צדקה

כשהשם יתברך מעניק ליהודי פרנסה בהצלחה ובשפע רב, עליו לדון ולשפוט את עצמו: מדוע דווקא לי מגיע שפע כל טוב, ולאחרים שאין להם - לא? וה"משפט" הזה מעורר אותו לתת צדקה בעין טובה וביד רחבה.

(הרבי הרי"צ - ספר המאמרים אידיש, עמוד 205)

כִּי יִדְעַתִּי לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֶת בִּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרֹךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, לְמַעַן הֵבִיא ה' עַל אֲבֹרָתָם אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֵיו (פירק יח, פסוק יט)

"לעשות צדקה ומשפט", אומר הפסוק. מה הקשר בין שני הדברים?

לחץ שמגלה פנימיות

מגלה את הטוב הפנימי שבקרבנו. וגם אצל מי שאיננו יהודי, הביטוש הזה מחליש את הרע ונותן לאדם את היכולת להיחלץ ממנו.

וזו הייתה כוונתו של אברהם אבינו: תחילה הוא השתדל לפרסם את קיומו של השם בדברי הסבר ושכנוע. אך כאשר דבריו לא התקבלו, וזאת בגלל החומריות של השומע, הוא היה מפעיל עליו לחץ וכפייה - כדי לשבר ולבטל את חומריותו, עד שהכריז "ברוך א-ל עולם שאכלנו משלו".

כך גם אנו צריכים לפעול: לצאת לרחוב ולקרב את האנשים לתורה. ויש לעשות זאת בכל דרך אפשרית, גם כשהדבר דורש נתינת אכילה ושתייה לעוברים ושבים, ואפילו כשהדבר כרוך במידה מסוימת של לחץ רגשי (בדרכי נועם ולא בכוח).

ואם ישאלך אדם: מה התועלת בכך שיהודי יניח תפילין מתוך לחץ ואי-נעימות? אמור לו: אם אברהם פעל כך בזמנו עם באי העולם, בוודאי שנכון הדבר היום לגבי יהודים. כי בעצם כל יהודי חפץ בנפשו פנימה לקיים את רצון השם, אלא שהיצר מפתה אותו ומונע זאת ממנו. כשהוא מתגבר על עצמו ומקיים בפועל מצווה, מכל סיבה שהיא - זו איננה עשייה חיצונית, אלא בדיוק להפך: זוהי פנימיות רצונו שמתגלה!

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך טו, עמוד 122)

מתחלה צדק - לבסוף משפט. הא [זאת] מיצר? אברהם היה מקבל את העוברים ואת השבים, משהיו אוכלים ושותים אִמְרוּ לָהֶם: בָּרוּךְ אֱמִרוּ לוֹ: מַה נָּאֵמְרוּ? אֱמִרוּ לָהֶם: אֱמִרוּ בְרוּךְ אֱלֹהִים שֶׁאָכַלְנוּ מִשְׁלוֹ.

אם מקבל עליו וברוך [ומגדל], הוּא אוֹכֵל וְשׂוֹתֵי וְאֵיזֵל [היה אוכל ושותה והולך]. וְאֵי לֹא הוּא מְקַבֵּל עָלֵיהֶם וְבָרוּךְ, הוּא אֱמִר לֵיהֶם הֵב מֶה דַּעֲלֶךָ [ואם לא היה מקבל על עצמו ומגדל, היה אומר לו שלם מה שעליך].

וְאֱמִר מַה אֵת לָךְ עָלֵי [וכשהיה שואל: כמה עליו לשלם לך?], הוּא אֱמִר לֵיהֶם [היה אומר לו]: חֹד קָסִיט דְּחָמֵר בַּעֲשֵׂרָה פֻּלְרִין, וְחֹד לִיטְרָא דְּקוֹפֵר בַּעֲשֵׂרָה פֻּלְרִין, וְחֹד עֵגוּל דְּרַפְתָּא בַּעֲשֵׂרָה פֻּלְרִין [מחירים מפרלפלים, ואומר]: מַאן יְהִיב לָךְ חָמְרָא בְּמִדְבָּרָא [מי היה נתן לך יין במדבר]? מַאן יְהִיב לָךְ קוֹפֵר [בשר] בְּמִדְבָּרָא? מַאן יְהִיב לָךְ עֵגוּלָא [לחם] בְּמִדְבָּרָא?

מִן דְּהוּא חָמֵי הָיִיא עֲקֵתָא דְּהוּא עָקִי לֵיהֶם [כשהיה מבין שאין לו בריחה], הוּא אֱמִר [היה אומר]: בְּרוּךְ אֱלֹהִים שֶׁאָכַלְנוּ מִשְׁלוֹ (מדרש רבה)

נשאלת השאלה: מה התועלת בברכה ובתודה הבאות מתוך כפייה? איזו תרומה יש בזה לפרסום שמו של הקדוש ברוך הוא בעולם?

בחסידות מוסבר שכאשר אדם "מכה" את יצרו הרע בדברים קשים (מה שנקרא "ביטוש"), הוא מתבטל ונכנע לקדושת הנפש האלוקית ובכך

סוף מעשה - בסדום תחילה

אֲרָדָה נָא וְאֲרָאָה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה, אֲרָדָה נָא - לְסוֹף מַעֲשֵׂיהֶם (רש"י)

אנשי סדום חטאו במעשיהם הרעים, אבל הקדוש ברוך הוא לא הסתפק בראיית המעשים כשהם לעצמם בכדי לגזור את דינם, אלא הסתכל

גם ל"סוף מעשיהם" - כלומר, ראה ובדק האם הם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים או שהם עתידים להישאר ברשעותם ובחטאיהם.

(הרבי הרי"צ - ספר המאמרים, תש"ג, עמוד 88)

יום שישי
ט מרחשוון

שבת קודש פרשת לך לך
י מרחשוון

- יש להיזהר ולהשתדל לערוך את קידוש הלבנה בזמנה, בבגדים חשובים ונאים, ברוב עם ומתוך שמחה וריקודים².

- מנהגנו, גם בארץ הקודש, להיזהר לא לערוך קידוש בליל שבת במהלך ה"שעה השביעית". לפי זמן תל אביב ה"שעה השביעית" היא מ17:41 עד 18:41 (בזמן שעון החורף)¹.

שערי הל' ומנהג אר"ח ח"א סי' קמא. 'התקשרות' גיליון שעט עמ' 16.
2. רמ"א סי' תכו ס"ב. וראה מהרש"א לסנהדרין מב, א. סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 66.

1. ראה שו"ע אדמו"ר סי' רעא ס"ג. 'קיצור הלכות' שם ס"ז ובהערות.

המקורות מופיעים בפירוט יותר בספר

<<< המשך מעמוד 9

מידה, אם לא יותר, לכך שאנו נותנים את מלוא תשומת הלב לילדינו שלנו שייצאו גם הם עם טעם טוב מהסעודה ויפנימו את מהותו של החג. כאשר אנו נרתמים לעזור לתרומת סל קניות לחג למשפחה נזקקת, נזכור בד בבד להשקיע כסף וזמן גם בעזרה בתוך הבית, למשפחה הקרובה.

על שיעור תורה קבוע לפי הרמה והמסוגלות האישית שלנו, על הנחת תפילין ברצינות הראויה, על הדלקת נרות בזמן ובכוונה. כאשר אנו מארחים אורחים לארוחות החג ומשקיעים רבות בכך שהאורחים יצאו מרוצים עם טעם של עוד ויספגו אווירה נעימה, עלינו לוודא לפחות באותה

ב"ה

עמדת 'מבצע תפילין' למשרדים ועסקים

פינת תפילין

הזמינו את עמדת 'מבצע תפילין' המעוצבת, ותוכלו להקים אצלכם עמדת הנחת תפילין יפה ובולטת.

לפרטים כנסו לאתר חב"ד ישראל

chabadisrael.co.il

חב"ד ישראל << הכתובת שלך לכל עניין יהודי

הראשון לציון

הרב אליהו השתתף כאורח כבוד באירוע של כולל חב"ד שנערך באותו שבוע בניו יורק, ושם הוא תיאר את התרשמותו מהפגישה עם הרבי, דיבר בהתפעלות על דאגתו של הרבי לכלל ישראל ובין היתר אמר כי "לית דין בר נש [-] לא אדם הוא זה שלפנינו", אלא מלאך קדוש עומד לפנינו!".

המפגש כולו תועד בוידאו, על השולחן היה מונח גם טייפ שהקליט את השיחה ובנוסף לזה צולמו גם תמונות שתיעדו את הביקור. בין הדברים זכור במיוחד המשפט שהרבי אמר: "לא רק סוף הגאולה לבוא, אלא שהיא כבר עומדת על סף הדלת ורק שמחכה לכל אחד ואחת מאיתנו שנפתח את הדלת ונסחוב את הגאולה לתוך החדר שלנו" - וכשאמר את הדברים עשה בידו תנועה של משיכה, ממש כאילו הוא סוחב בידו משהו פנימה אל תוך החדר.

כשנפרדו, קם הרב אליהו ולחץ את ידו של הרבי, והרבי אומר: "תקוותי שבקרוב ממש תהיה הגאולה ואזי אבקר את כבודו בהיכל קדשו בארץ הקודש". הרב אליהו התרגש מאד וקרא: "ברוך הבא בשם ה'", אני אגיד. זו בשורה גדולה, בשמחה גדולה!".

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל, הראשון לציון והרב הראשי לישראל בשנים תשמ"ג-תשנ"ג, היה ידיד חב"ד גדול וקרוב מאד לרבי. הקשר שלו עם הרבי נמשך לאורך עשרות שנים, והתאפיין בהערצה עצומה מצידו לרבי ולפעולותיו הקדושות. הוא סייע לשלוחים ולעסקני חב"ד בכל עניין, ובכתב ובעל פה ביטא את התפעלותו העצומה מגדולתו וקדושתו של הרבי.

ארבע פעמים ביקר הרב אליהו ביחידות אצל הרבי, כולן במהלך כהונתו כרב הראשי. הביקור האחרון התקיים בליל ו' במרחשוון תשנ"ב. הרב אליהו הגיע בליווי בנו ומקורביו, והרבי קיבל את פניהם בחדר שהוכן מראש בבניין הספרייה הסמוך ל-770. הרבי קיבל את פני הרב אליהו בחמימות רבה, והם ישבו יחד לשיחה שארכה קרוב לשעתיים ובסיומה הרבי ליווה את הרב אליהו בדרכו עד לרכבו.

השיחה עסקה בנושאים תורניים שונים, ובמיוחד בנושא הגאולה - גם מזוויות הלכתיות, ובעיקר בדחיפות שבה צריכה הגאולה לבוא. כעשרה ימים מאוחר יותר יצא קונטרס רשמי בהוצאת קה"ת שתיעד את השיחה, והרבי אף הגיה אותו.

י מרחשוון

תקצ"ה

נולדה הרבנית רבקה, אשת אדמו"ר מהר"ש. הרבנית רבקה הייתה בתם של הרב הגאון החסיד ר' אהרן משקלוב, והרבנית חיה שרה בת אדמו"ר האמצעי.

יא מרחשוון

תרס"ט

נפטר הרב הקדוש ר' שניאור זלמן אהרן שניאורסון, הידוע בכינוי הרז"א, בנו הגדול של אדמו"ר מהר"ש.

ימים אחדים לפני פטירתו, שרף הרז"א את כל כתביו, אותם רשם במשך למעלה משלושים שנה. את אפר השרפה הוא צרר בבד לבן, וביקש שיקברו את הצרור יחד איתו, וכך עשו.

הרז"א נפטר בגיל חמישים, ונטמן בעיר ויטבסק. כשנכנסו זקני החסידים לנחם את אדמו"ר הרש"ב על פטירת אחיו, הוא אמר להם: "אינכם יודעים כלל מהו אח בדם".

יד מרחשוון

תקפ"ה

חתונת אדמו"ר מהרי"ל שניאורסון מקפוסט, בנו של אדמו"ר הצמח צדק, עם בתו של ר' שלמה

פריידס משקלוב - מגדולי חסידי אדמו"ר הזקן ואדמו"ר האמצעי.

אדמו"ר האמצעי השתתף בחתונה ואמר כמה מאמרי חסידות.

תרכ"א

נערך סיום כתיבת ספר תורה מיוחד, שנכתב בהוראת אדמו"ר הצמח צדק לקראת לידתו של אדמו"ר הרש"ב. הסיום נערך בחשאי בחדרו של אדמו"ר הצמח צדק.

תשנ"ד

הפעם האחרונה לעת-עתה שבה זכינו לראות את הרבי מתפלל עם הציבור, בתפילת מנחה של ערב שבת.

טו מרחשוון

תקצ"ז

נפטר הרב הקדוש רבי לייב, שכונה "בעל הייסורים", מתלמידי אדמו"ר הזקן.

רבי לייב היה גדול מאד בתורה וביראת שמיים, והראשון מחסידי חב"ד שהתיישב בחברון עיר הקודש. בסוף ימיו עבר להתגורר בצפת, שם נפטר זקן ושבע ימים ושם נטמן.

לפני פטירתו אמר רבי לייב שמי שישתטח על קברו בעת צרה יזכה לישועה. רבים פוקדים את קברו לתפילה עד היום.

<< המשך מעמוד 13

שִׁיחָהּ זֶה בְּגָלוֹי.

וּבְפִשְׁטוּת, שְׁגָם מִי שֶׁשִּׁיחָהּ לְגִשְׁמִיּוֹת שֶׁבְּגִשְׁמִיּוֹת שֶׁבְּמִצְוָה, שְׁקִים אֶת הַמִּצְוָה בְּפִעַל גַּם בְּלִי כְּוָנָה, אֲפִילוֹ בְּכוּנָה הִכִּי פְּשׁוּטָה, הִנֵּה עַל יְדֵי תַּפְלָה זוֹ פּוֹעֵלִים שִׁיחָהּ עֲנִין זֶה בְּגָלוֹי.

וְעֲנִין זֶה שִׁיחָהּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל: כִּי כָל אֶחָד, יִהְיֶה מִי שִׁיחָהּ, שִׁיחָהּ בְּפִשְׁטוּת לְכָל עֲבוֹדוֹת גִּשְׁמִיּוֹת, שֶׁהֵרִי נִצְטָוָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת, וְ"אִינִי

מִבְּקֵשׁ אֶלָּא לְפִי כְּחוֹן⁸.

אֶלָּא שֶׁבְּזֶה גּוֹפֵא הַחֲדוֹשׁ הוּא, שְׁקִיּוֹם הַמִּצְוֹת יִפְעַל לֹא רַק בְּכַח הָעֲשִׂיָּה שֶׁבּוֹ אֶלָּא גַם בְּכָל הַכּחוֹת, עַד לְכּחוֹת הִכִּי נִעְלִים, עַד שִׁיחָהּ כְּמוֹ אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה, שֶׁכָּל יְמִיָּהּן כָּלֹן, בְּכָל רֹגַע וְרֹגַע מִהֲזָמֵן (וְעַל דֶּרֶךְ זֶה בְּכָל נִקְוָה בְּמָקוֹם) הֵיוּ מְרַכְּבֵה לֹו יִתְבָּרֵךְ.

8. במדבר רבה פרשה יב, ג.

וַעֲבַר אֲבָרָם בְּאַרְעָא עַד אֲתֵר שָׂכָם עַד מִישֹׁר מוֹרָה
וּכְנַעְנָאָה בְּכֵן בְּאַרְעָא: ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם
וַיֹּאמֶר לוֹרְעָךְ אֶתֶּן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם
מוֹזֶבֶת לַיהוָה הַנְּרָאָה אֵלָיו: ו יֵרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם
וַיֹּאמֶר לוֹרְעָךְ אֶתֶּן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם
מוֹזֶבֶת לַיהוָה הַנְּרָאָה אֵלָיו: וַתֵּגֵל יִי לְאַבְרָם
וַאֲמַר לְבָנָךְ אֶתֶּן יָת אַרְעָא הַדָּא וַיִּבְנֶה תַּמָּן
מִדְּבַחָא קֳדָם יִי דְאַתְגִּיל לָהּ: ח וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם
הַהִרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֱהֱלָה בֵּית-אֵל
מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיְבִן-שָׁם מוֹזֶבֶת לַיהוָה וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהִרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל
וַיֵּט אֱהֱלָה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיְבִן-שָׁם
מוֹזֶבֶת לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: וַאֲסַתְלַק מִתַּמָּן
לְטוֹרָא מִמֶּדִּינָח לְבֵית אֵל וּפְרָס מִשְׁכָּנָה בֵּית אֵל
מִמַּעַרְבָא וְעִי מִמִּדְּיָנָח וַיִּבְנֶה תַּמָּן מִדְּבַחָא קֳדָם
יִי וְצִלִּי בְשֵׁמָא דִּיִּי: ט וַיִּפְעַ אֲבָרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ
הַנִּגְבָּה: וַיִּפְעַ אֲבָרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה: וַיִּטַּל
אַבְרָם אֶזֶל וַיִּטַּל לְדְרוּמָא: פ וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ
וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה לָגוֹר שָׁם כִּי-כָבֵד הָרַעַב
בְּאָרֶץ: וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה לָגוֹר
שָׁם כִּי-כָבֵד הָרַעַב בְּאָרֶץ: וְהוּא כִפְנָא בְּאַרְעָא
וַיִּנְחַת אֲבָרָם לְמִצְרַיִם לְאַתּוּתְבָא תַּמָּן אַרִי מִקִּיף
כִּפְנָא בְּאַרְעָא: י וַיְהִי כְּאִשֹּׁר הַקְּרִיב לְבֹא
מִצְרִימָה וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הַנְּהִינָא יִדְעָתִי
כִּי אִשָּׁה יִפְתִּי-מֵרָאָה אֵת: וַיְהִי כְּאִשֹּׁר הַקְּרִיב
לְבֹא מִצְרִימָה וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הַנְּהִינָא
יִדְעָתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתִּי-מֵרָאָה אֵת: וְהוּא כַּד קָרִיב
לְמִעַל לְמִצְרַיִם וַאֲמַר לְשָׂרִי אֶתְתָּהּ הָא כְּעַן
יִדְעִית אַרִי אֶתְתָּה שְׂפִירַת חִיּוֹ אֵת: יב וַיְהִי
כִּי-יֵרָאוּ אֶתְךָ הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת
וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֶתְךָ יַחֲיוּ: וַיְהִי כִּי-יֵרָאוּ אֶתְךָ
הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֶתְךָ
יַחֲיוּ: וַיְהִי כַּד (נ"י אַרִי) יַחֲזוֹן יִתִּיף מִצְרָאִי

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְעָךְ
וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ וּמִבְּתֵי אֲבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אֲרָאָךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְעָךְ
וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ וּמִבְּתֵי אֲבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ:
וַאֲמַר יִי לְאַבְרָם אֵיזֶל לָךְ מֵאַרְעָךְ וּמִמִּלְדוּתְךָ
וּמִבְּתֵי אֲבִיךָ לְאַרְעָא דִּי אַחְזָנָךְ: כ וַאֲעִשְׂךָ לְגֹי
גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלָּה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרַכָּה: וַאֲעִשְׂךָ
לְגֹי גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלָּה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרַכָּה:
וְאַעֲבֹדְנָךְ לַעַם סָגִי וְאַבְרַכְנָךְ וְאַרְבִּי שְׁמֶךָ וְתִהְיֶה
מְבָרָךְ: ג וְאַבְרַכְהָ מִבְּרַכְיָה וּמִקְלָלָךְ אֶאֱרָא
וְנִבְרָכוּ כָּךְ כָּל מִשְׁפָּחַת הָאֲדָמָה: וְאַבְרַכְהָ
מִבְּרַכְיָה וּמִקְלָלָךְ אֶאֱרָא וְנִבְרָכוּ כָּךְ כָּל מִשְׁפָּחַת
הָאֲדָמָה: וְאַבְרָם מְבָרָכָךְ וּמִלְטָטָךְ אֵילוּט
וַיִּתְּכִיכּוֹן בְּדִילָךְ כָּל זֶרְעִית אַרְעָא: ד וַיֵּלֶךְ אֲבָרָם
כְּאִשֹּׁר דְּבָר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם
בְּיַחְמֹשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצִאתוֹ מִחָרָן:
וַיֵּלֶךְ אֲבָרָם כְּאִשֹּׁר דְּבָר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט
וְאַבְרָם בְּיַחְמֹשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצִאתוֹ
מִחָרָן: וַאֲזַל אֲבָרָם כְּמָא דְּמַלִּיל עֲמָה יִי וַאֲזַל
עֲמָה לוֹט וְאַבְרָם בִּר שִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ שָׁנִין בְּמַפְקָה
מִחָרָן: ה וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
בְּנֵי-אֲחִיו וְאֶת-פְּלִרְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בַּחֲרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכְתָּ אֶרְצָה
כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנַעַן: וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת-שָׂרִי
אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט בְּנֵי-אֲחִיו וְאֶת-פְּלִרְכוּשָׁם אֲשֶׁר
רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בַּחֲרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכְתָּ
אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנַעַן: וַדְּבַר אֲבָרָם יָת
שָׂרִי אֶתְתָּה וְיָת לוֹט בִּר אַחֻוּיָּה וְיָת כָּל קְנִינָהוֹן
דִּי קִנּוּ וְיָת נַפְשָׁתָא דְּשַׁעֲבִידוֹ לְאוֹרִיתָא בַּחֲרָן
וַיִּנְפְּקוּ לְמִיזַל לְאַרְעָא דְּכַנַּעַן וְאִתּוֹ לְאַרְעָא דְּכַנַּעַן:
ו וַיַּעֲבַר אֲבָרָם בְּאָרֶץ עַד מְקוֹם שָׂכָם עַד אֱלֹן
מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאָרֶץ: וַיַּעֲבַר אֲבָרָם בְּאָרֶץ עַד
מְקוֹם שָׂכָם עַד אֱלֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאָרֶץ:

וַיִּמְרוּן אֶתֶּמָּה דָּא וַיִּקְטְלוּן יְתִי וַיְתִיד וַיִּקְיָמוּן:
 י אִמְרִינָא אַחְתִּי אֶתְּ לַמְעַן וַיִּטְבְּלִי בַּעֲבוּרֶךָ
 וַחֲתִיתָה נִפְשִׁי בְּגִלְלֶךָ: אִמְרִינָא אַחְתִּי אֶתְּ לַמְעַן
 וַיִּטְבְּלִי בַּעֲבוּרֶךָ וַחֲתִיתָה נִפְשִׁי בְּגִלְלֶךָ: אִמְרִי כֵּעַן
 אַחְתִּי אֶתְּ בְּדִיל דְּיִיטֵב לִי בְּדִילֶךָ וַתַּחֲקִים נִפְשִׁי
 בַּפֶּתַח גְּמִיכִי:

שני י ויהי כבוא אברהם מצרימה ויראו המצרים
 את־האשה כַּיִּפָּהּ הוּא מֵאֹד: וַיְהִי כְּבּוֹא
 אֲבֹרָם מִצְרִימָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־
 יָפָה הִוא מְאֹד: וַהֲוָה כִּד עַל אֲבֹרָם לַמִּצְרִים וַחֲזוּ
 מִצְרָאִי יֵת אֶתֶּמָּה אֲרִי שְׂפִירָא הִיא לַחֲדָא:
 10 וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פִרְעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־
 פִּרְעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פִּרְעָה: וַיִּרְאוּ אֹתָהּ
 שְׂרֵי פִרְעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פִּרְעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה
 בֵּית פִּרְעָה: וַחֲזוּ יֵתָה רַבְרָבִי פִרְעָה וּשְׂבָחוּ יֵתָה
 לַפִּרְעָה וַאֲדַבְּרַת אֶתֶּמָּה לְבֵית פִּרְעָה: 11 וְלֹאֲבֹרָם
 הִיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי־לָהּ צֶאֱן וַיִּבְקֹר וַחֲמֹרִים
 וְעֶבְדִּים וּשְׂפָחֹת וְאֶתְנַת וְגַמְלִים: וְלֹאֲבֹרָם
 הִיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי־לָהּ צֶאֱן וַיִּבְקֹר וַחֲמֹרִים
 וְעֶבְדִּים וּשְׂפָחֹת וְאֶתְנַת וְגַמְלִים: וְלֹאֲבֹרָם אוֹטִיב
 בְּדִילָהּ וַהֲוָה לָהּ צֶאֱן וַתּוֹרִין וַחֲמֹרִין וְעֶבְדִּין
 וְאֶמְקָן וְאֶתְנַן וְגַמְלִין: 12 וַיִּנְגַּע יְהוָה אֶת־פִּרְעָה
 נִגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שְׂרֵי אִשָּׁת
 אֲבֹרָם: וַיִּנְגַּע יְהוָה אֶת־פִּרְעָה נִגְעִים גְּדֹלִים
 וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שְׂרֵי אִשָּׁת אֲבֹרָם: וְאִתִּי יִי
 עַל פִּרְעָה מִכְּתָשִׁין רַבְרָבִין וְעַל אֲנָשׁ בֵּיתָה עַל
 עֵיסֶק שְׂרֵי אֶתֶּת אֲבֹרָם: 13 וַיִּקְרָא פִּרְעָה לְאֲבֹרָם
 וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עֲשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִנֵּדְתָּ לִּי
 כִּי אֲשַׁתְּךָ הוּא: וַיִּקְרָא פִּרְעָה לְאֲבֹרָם וַיֹּאמֶר
 מַה־זֹּאת עֲשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִנֵּדְתָּ לִּי כִּי אֲשַׁתְּךָ
 הוּא: וַקְרָא פִּרְעָה לְאֲבֹרָם וַאֲמַר מָה דָּא עֲבַדְתָּ
 לִי לָמָּה לֹא חִוִּיתָא לִּי אֲרִי אֶתֶּמָּה הִיא: 14 לָמָּה
 אִמְרַתְּ אַחְתִּי הוּא וַאֲקַח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה
 הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֶךְ: לָמָּה אִמְרַתְּ אַחְתִּי הוּא

וַאֲקַח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֶךְ:
 לָמָּה אִמְרַתְּ אַחְתִּי הִיא וַיְדַבְּרִיתָ יֵתָה לִי לְאֹתוֹ
 וַכֵּעַן הָא אֶתֶּמָּה דְּבַר וְאִיזֹל: 15 וַיִּצְוּ עָלָיו פִּרְעָה
 אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשָּׁתוֹ וְאֶת־כָּל־
 אֲשֶׁר־לָו: וַיִּצְוּ עָלָיו פִּרְעָה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ
 וְאֶת־אִשָּׁתוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָו: וּפְקִיד עֲלוּהִי
 פִּרְעָה גּוֹבְרִין וְאֶלּוֹיָאוּ יֵתָה וְיֵת אֶתֶּמָּה וְיֵת כָּל
 דִּילָה: 16 וַיַּעַל אֲבֹרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשָּׁתוֹ
 וְכָל־אֲשֶׁר־לָו וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְנָבָה: וַיַּעַל אֲבֹרָם
 מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשָּׁתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לָו וְלוֹט עִמּוֹ
 הַנִּגְנָבָה: וּסְלִיק אֲבֹרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאֶתֶּמָּה וְכָל
 דִּילָה וְלוֹט עִמָּה לְדֹרוּמָא: 17 וְאֲבֹרָם כְּבַד מְאֹד
 בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב: וְאֲבֹרָם כְּבַד מְאֹד בַּמִּקְנֶה
 בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב: וְאֲבֹרָם תִּקִּיף לַחֲדָא בַּכַּעֲרִיא
 בַּכֶּסֶפָא וּבַדְּהָבָא: 18 וַיִּלְךְ לַמִּסְעָיו מִנִּגְבַּב וְעַד־
 בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שֵׁם אֶהֱלָה
 בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הַעֵי: וַיִּלְךְ לַמִּסְעָיו
 מִנִּגְבַּב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שֵׁם
 אֶהֱלָה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הַעֵי: וַאֲזַל
 לַמִּטְלָנוּהִי מִדְּרוּמָא וְעַד בֵּית אֵל עַד אֶתְרָא דִּי
 פֶּרֶס תַּמָּן מִשְׁכָּנָה בַּקְדָּמִיתָא בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין
 עֵי: 19 אֶל־מָקוֹם הַמּוֹזֵבֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה שֵׁם
 בְּרָאשָׁנָה וַיִּקְרָא שֵׁם אֲבֹרָם בְּשֵׁם יְהוָה: אֶל־
 מָקוֹם הַמּוֹזֵבֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה שֵׁם בְּרָאשָׁנָה וַיִּקְרָא
 שֵׁם אֲבֹרָם בְּשֵׁם יְהוָה: לְאַתֵּר מִדְּבָחָא דִּי עֲבַד
 תַּמָּן בַּקְדָּמִיתָא וְצִלִּי תַמָּן אֲבֹרָם בִּשְׂמָא דִּי:

שלישי 20 וְגַם־לָלוּט הִהֲלֹךְ אֶת־אֲבֹרָם הָיָה צֶאֱן
 וּבִקֹּר וְאֶהֱלִים: וְגַם־לָלוּט הִהֲלֹךְ אֶת־אֲבֹרָם הָיָה
 צֶאֱן וּבִקֹּר וְאֶהֱלִים: וְאַף לָלוּט דְּאִזִּיל עִם אֲבֹרָם
 הָוָה צֶאֱן וַתּוֹרִין וּמִשְׁכָּנִין: 21 וְלֹא־נִשְׂא אֹתָם
 הָאָרֶץ לְשִׁבַּת יַחְדּוֹ כִּי־הָיָה רַכּוּשָׁם רָב וְלֹא
 יָכְלוּ לְשִׁבַּת יַחְדּוֹ: וְלֹא־נִשְׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשִׁבַּת
 יַחְדּוֹ כִּי־הָיָה רַכּוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁבַּת יַחְדּוֹ:
 וְלֹא סוֹבְרַת יֵתָהוֹן אֲרַעָא לְמִיתֵב כַּחֲדָא אֲרִי הָוָה

קִנְיָהוֹן סָגִי וְלֹא יָכִילוּ לְמִיתָב כַּחֲדָא : ז וַיְהִי־רִיב
 בֵּין רַעֲי מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה־לוֹט
 וַהֲפִנְעֻי וַהֲפִרְוִי אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצָן : וַיְהִי־רִיב בֵּין
 רַעֲי מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה־לוֹט וַהֲפִנְעֻי
 וַהֲפִרְוִי אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצָן : וְהוּת מְצוּתָא בֵּין רַעֲי
 בַּעֲרִה דְּאֲבָרָם וּבֵין רַעֲי בַּעֲרִה דְּלוֹט וּכְנַעֲנָה
 וּפְרֻזָּה כִּכְן יִתִּיב בְּאַרְעָא : ח וַיֹּאמֶר אֲבָרָם
 אֶל־לוֹט אֶל־נָא תְּהִי מְרִיכָה בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין
 רַעֲי וּבֵין רַעֲיִד פִּרְאֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ : וַיֹּאמֶר
 אֲבָרָם אֶל־לוֹט אֶל־נָא תְּהִי מְרִיכָה בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין
 רַעֲי וּבֵין רַעֲיִד פִּרְאֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ : וְאָמַר
 אֲבָרָם לְלוֹט לֹא כַעַן תְּהִי מְצוּתָא בֵּינָא וּבֵינְךָ
 וּבֵין רַעוּתִי וּבֵין רַעוּתְךָ אֲרִי גוֹבְרִין אַחִין אֲנַחְנָא :
 ט הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפְרֵד נָא מַעְלִי אִם־
 הַשְׁמָאֵל וְאִימָנָה וְאִם־חֵימִין וְאִשְׁמְאִילָה : הֲלֹא
 כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפְרֵד נָא מַעְלִי אִם־הַשְׁמָאֵל
 וְאִימָנָה וְאִם־חֵימִין וְאִשְׁמְאִילָה : הֲלֹא כָל אֲרַעָא
 קְדָמָךָ אֲתַפְרֹשׁ כַּעַן מְלוּתִי אִם אֶת לְצַפּוֹנָא וְאֶנָּא
 לְדְרוּמָא וְאִם אֶת לְדְרוּמָא וְאֶנָּא לְצַפּוֹנָא :
 י וַיִּשְׁאֲלוּט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כֶּכֶר הַיַּרְדֵּן
 כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי י שַׁחַת יְהוָה אֶת־סְדָם
 וְאֶת־עַמּוּרָה כְּגוֹיֵהוּ בְּאַרְצָן מִצְרַיִם בְּאֶכָה
 צָעַר : וַיִּשְׁאֲלוּט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כֶּכֶר
 הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי י שַׁחַת יְהוָה אֶת־סְדָם
 וְאֶת־עַמּוּרָה כְּגוֹיֵהוּ בְּאַרְצָן מִצְרַיִם בְּאֶכָה צָעַר :
 וַיִּזְקַף לוֹט יָת עֵינָוְהִי וַיִּזְזָא יָת כָּל מִישַׁר יִרְדְּנָא
 אֲרִי כָלָה בֵּית שְׁקִנָּא קְדָם חֲבֻלוֹת יִי יָת סְדוֹם וְיָת
 עַמּוּרָה כְּגִינְתָא דִּי בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם מְטִי לְצַעַר :
 יא וַיִּבְחַרְלוּ לוֹט אֶת כָּל־כֶּכֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּפְעַל לוֹט
 מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מַעַל אַחִיו : וַיִּבְחַרְלוּ לוֹט
 אֶת כָּל־כֶּכֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּפְעַל לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ
 מַעַל אַחִיו : וַיִּבְחַר לָהּ לוֹט יָת כָּל מִישַׁר יִרְדְּנָא
 וַיִּנטַל לוֹט מִלְּקַדְמִין וַאֲתַפְרְשׁוּ גְבַר מְלוֹת אַחִיהִי :
 יב אֲבָרָם יֵשֵׁב בְּאַרְצָן־כְּנַעַן וְלוֹט יֵשֵׁב בְּעַרְי

הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד־סְדָם : אֲבָרָם יֵשֵׁב בְּאַרְצָן־כְּנַעַן
 וְלוֹט יֵשֵׁב בְּעַרְי הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד־סְדָם : אֲבָרָם
 יָתֵב בְּאַרְעָא דְּכְנַעַן וְלוֹט יָתֵב בְּקִירוֹ מִישַׁרָא
 וּפְרָס עַד סְדוֹם : יג וְאֲנָשֵׁי סְדָם רָעִים וַחֲטָאִים
 לַיהוָה מְאֹד : וְאֲנָשֵׁי סְדָם רָעִים וַחֲטָאִים לַיהוָה
 מְאֹד : וְאֲנָשֵׁי דְסְדוֹם בִּישִׁין בְּמִמּוֹנְהוֹן וַחֲטָאִין
 בְּגוֹיֵתְהוֹן קְדָם יִי לַחֲדָא : יד וַיְהִי־הָאָמַר אֶל־
 אֲבָרָם אַחֲרֵי הַפְּרִדְלוֹט מַעְמֻז שָׂא נָא עֵינְךָ
 וַיֵּרָא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אֲתָהָ שָׂם צִפְנָה וְנִגְבָּה
 וְקִדְמָה וַיֹּמַר : וַיְהִי־הָאָמַר אֶל־אֲבָרָם אַחֲרֵי
 הַפְּרִדְלוֹט מַעְמֻז שָׂא נָא עֵינְךָ וַיֵּרָא מִן־הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־אֲתָהָ שָׂם צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיֹּמַר : יו
 אָמַר לְאֲבָרָם כְּתִר דְּאֲתַפְרֹשׁ לוֹט מַעְמָה זָקוּף כַּעַן
 עֵינְךָ וַחֲזִי מִן אֲתָרָא דְאֵת תַּמָּן לְצַפּוֹנָא וּלְדְרוּמָא
 וְלִמְדִינְחָא וְלִמְעַרְבָא : יז כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־אֲתָהָ רָאָה לְךָ אֲתַנְנָה וְלוֹרַעַךְ עַד־עוֹלָם :
 יח כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲתָהָ רָאָה לְךָ אֲתַנְנָה
 וְלוֹרַעַךְ עַד־עוֹלָם : אֲרִי יָת כָּל אֲרַעָא דִּי אֵת חֲזִי
 לְךָ אֲתַנְנָה וּלְכִנְיָךְ עַד עוֹלָם : יט וַיִּשְׁמְתִי אֶת־זֶרְעֶךָ
 כְּעַפְרָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יִוְכַל אִישׁ לִמְנוֹת
 אֶת־עַפְרָ הָאָרֶץ גַּם־זֶרְעֶךָ יִמְנָה : וַיִּשְׁמְתִי אֶת־
 זֶרְעֶךָ כְּעַפְרָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יִוְכַל אִישׁ לִמְנוֹת
 אֶת־עַפְרָ הָאָרֶץ גַּם־זֶרְעֶךָ יִמְנָה : וַאֲשׁוּי יָת בְּנִיךָ
 סָגִיאִין כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא כְּמָא דִּי לֹא אֶפְשָׁר לְגַבַּר
 לְמַמְנֵי יָת עַפְרָא דְּאַרְעָא אַף בְּנִיךָ לֹא יִתְמַנּוּן :
 כ קוּם הַתְּחַלֵּךְ בְּאַרְצָן לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לְךָ
 אֲתַנְנָה : קוּם הַתְּחַלֵּךְ בְּאַרְצָן לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי
 לְךָ אֲתַנְנָה : קוּם הַלִּיךְ בְּאַרְעָא לְאַרְכָּה וּלְפִתְיָה
 אֲרִי לְךָ אֲתַנְנָה : יא וַיֵּאֱהָל אֲבָרָם וַיָּבֹא וַיִּשָּׁב
 בְּאֵלְנֵי מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחִבְרוֹן וַיְבַן־שָׁם מִזְבֵּחַ
 לַיהוָה : וַיֵּאֱהָל אֲבָרָם וַיָּבֹא וַיִּשָּׁב בְּאֵלְנֵי מִמְרָא
 אֲשֶׁר בְּחִבְרוֹן וַיְבַן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה : כ וּפְרָס
 אֲבָרָם וְאֵתָא וַיִּתֵּב בְּמִישַׁרֵי מִמְרָא דִּי בְּחִבְרוֹן
 וַיִּבְנֵא תַמָּן מִדְּבַחָא קְדָם יִי :

רביע א ויהי בימי אמרפל מלך-שנער ואריוף
מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך
גוים: ויהי בימי אמרפל מלך-שנער אריוף מלך
אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים:
והיה בימי אמרפל מלכא דבבל אריוף מלכא
דאלסר כדרלעמר מלכא דעילם ותדעל מלכא
דעממי: ד עשו מלחמה את-פרע מלך סדם
ואת-ברשע מלך עמרה שנאב א מלך אדמה
ושמאבר מלך כתיב צביים קרי צבואים ומלך
בלע היא-צער: עשו מלחמה את-פרע מלך סדם
ואת-ברשע מלך עמרה שנאב א מלך אדמה
ושמאבר מלך צבואים ומלך בלע היא-צער: סדרו
(נ"י עבדו) קרבא עם פרע מלכא דסדם ועם
ברשע מלכא דעמרה שנאב מלכא דאדמה
ושמאבר מלכא דצבואים ומלכא דבלע היא צער:
ג כל-אלה חברו אל-עמק השדים הוא ים
המלח: כל-אלה חברו אל-עמק השדים הוא ים
המלח: כל אלין אתפנשו למישר חקליא הוא
אתר זמא דמלחא: ה שתים עשרה שנה עבדו
את-כדרלעמר ושלש-עשרה שנה מרדו:
שתים עשרה שנה עבדו את-כדרלעמר ושלש-
עשרה שנה מרדו: תרתי עשר שנין פלחו ית
כדרלעמר ותלת עשרי שנין מרדו: ה ובארבע
עשרה שנה בא כדרלעמר והמלכים אשר
אתו ויכו את-רפאים בעשתרת קרנים ואת-
הוויים בהם ואת האמים בשוה קריתים:
ובארבע עשרה שנה בא כדרלעמר והמלכים
אשר אתו ויכו את-רפאים בעשתרת קרנים
ואת-הוויים בהם ואת האמים בשוה קריתים:
ובארבע עשרי שנין אתא כדרלעמר ומלכיא
דעמה ומחו ית גבריא די בעשתרות קרנים וית
תקיפא דבהמתא וית אימתני דבשוה קריתים:
ו ואת-החרי בהררם שעיר עד איל פארן אשר
עלה-המדבר: ואת-החרי בהררם שעיר עד איל

פארן אשר על-המדבר: וית חוראי די בטורהון
דשעיר עד מישר פארן דסמיד על מדברא:
ו וישובו ויבאו אל-עין משפטל הוא קדש ויכו
את-כל-שרה העמלקי וגם את-האמרי הישב
במצצן תמר: וישובו ויבאו אל-עין משפטל הוא
קדש ויכו את-כל-שרה העמלקי וגם את-האמרי
הישב במצצן תמר: ותבו ואתו למישר פלוג
דינא היא רקם ומחו ית כל חקל עמלקא ואף
ית אמורא דתיב בעין גדי: ה ויצא מלך-סדם
ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך כתיב צביים
קרי צבואים ומלך בלע הוא-צער ויערכו אתם
מלחמה בעמק השדים: ויצא מלך-סדם ומלך
עמרה ומלך אדמה ומלך צבואים ומלך בלע
הוא-צער ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים:
ונפק מלכא דסדם ומלכא דעמורה ומלכא
דאדמה ומלכא דצבואים ומלכא דבלע היא צוער
וסדרו עמהון קרבא במישר חקליא: ט את
כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים
ואמרפל מלך שנער ואריוף מלך אלסר
ארבעה מלכים את-החמשה: את כדרלעמר
מלך עילם ותדעל מלך גוים ואמרפל מלך שנער
ואריוף מלך אלסר ארבעה מלכים את-החמשה:
עם כדרלעמר מלכא דעילם ותדעל מלכא
דעממין ואמרפל מלכא דבבל ואריוף מלכא
דאלסר ארבעה מלכין לקביל חמשא: י ועמק
השדים בארת בארת חמור וינסו מלך-סדם
ועמרה ויפלו-שמה והנשואים הרה נסו: ועמק
השדים בארת בארת חמור וינסו מלך-סדם
ועמרה ויפלו-שמה והנשואים הרה נסו: ומישר
חקליא בירין בירין מסקן חמרא וערקו מלכא
דסדם ועמורה ונפלו תמן ודאשתארו לטורא
ערקו: יא ויקחו את-כל-רכש סדם ועמרה
ואת-פל-אכלם וילכו: ויקחו את-כל-רכש סדם
ועמרה ואת-פל-אכלם וילכו: ושבו ית כל קנינא

דסדום ועמורה וית כל מיכלהון ואילו: י ויקחו את־לוט ואת־רכשו בן־אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם: ויקחו את־לוט ואת־רכשו בן־אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם: וישבו ית לוט וית קניגה בר אחוהי דאברם ואילו והוא יתב בסדום: י ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא האמרי אחי אשפל ואחי ענר והם בעלי ברית־אברם: ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא האמרי אחי אשפל ואחי ענר והם בעלי ברית־אברם: ואתא משיזבא וחי לאברם עבראה והוא שרי במישרי ממרא אמוראה אחוהי דאשכול ואחוהי דענר ואנון אנשי קימה דאברם: י וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את־חניכיו וילדי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד־דן: וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את־חניכיו וילדי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד־דן: וישמע אברם ארי אשתבי אחוהי וזריו ית עולמוהי וילדי ביתה תלת מאה ותמני עסר וירדף עד דן: י ויחלק עליהם | לילה הוא ועבדיו ויבם וירדפם עד־חובה אשר משמאל לדמשק: ויחלק עליהם | לילה הוא ועבדיו ויבם וירדפם עד־חובה אשר משמאל לדמשק: ואתפלג עליהון ליליא הוא ועבדוהי ומחונון ורדפנון עד חובה די מצפונא לדמשק: י וישב את פל־הרכש וגם את־לוט אחיו ורכשו השיב וגם את־הנשים ואת־העם: וישב את פל־הרכש וגם את־לוט אחיו ורכשו השיב וגם את־הנשים ואת־העם: ואתב ית כל קניגא ואף ית לוט בר אחוהי וקניגה אתיב ואף ית נשיא וית עמא: י ויצא מלך־סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את־פדרלעמר ואת־המלכים אשר אתו אל־עמק שזה הוא עמק המלך: ויצא מלך־סדם

לקראתו אחרי שובו מהכות את־פדרלעמר ואת־המלכים אשר אתו אל־עמק שזה הוא עמק המלך: ונפק מלכא דסדום לקדמותה בתר דתב מלממחי ית פדרלעומר וית מלכיא די עמה למישר מפנא הוא אתר בית ריסא דמלכא: י ומלפ־צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון: ומלפ־צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון: ומלפ־צדק מלכא דירושלם אפיק לחם וחסר והוא משמש קדם אל עלאה: י ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קנה שמים וארץ: ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קנה שמים וארץ: ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עלאה דקניגה שמיא וארעא: י וברוך אל עליון אשר־מגן צריך בידו ויתן לו מעשר מכל: וברוך אל עליון אשר־מגן צריך בידו ויתן לו מעשר מכל: וברוך אל עלאה דמסר סנאף בידו ויהב לה חד מן עסר מלכא: חמישי כא ויאמר מלך־סדם אל־אברם תנלי הנפש והרכש קח־לך: ויאמר מלך־סדם אל־אברם תנלי הנפש והרכש קח־לך: ויאמר מלכא דסדום לאברם הב לי נפשתיא וקניגא (נ"א סב) דבר לך: י ויאמר אברם אל־מלך סדם הרמתי ידי אלי־יהוה אל עליון קנה שמים וארץ: ויאמר אברם אל־מלך סדם הרמתי ידי אלי־יהוה אל עליון קנה שמים וארץ: ויאמר אברם למלכא דסדום ארימית ידי בצלו קדם יי קדם אל עלאה דקניגה שמיא וארעא: י מחוט ועד שרו־נעל ואם־אקח מכל־אשר־לך ולא תאמר אני העשיתי את־אברם: אם־מחוט ועד שרו־נעל ואם־אקח מכל־אשר־לך ולא תאמר אני העשיתי את־אברם: אם מחוטא ועד ערקת מסנא ואם אסב מכל די לך ולא תימר אנא אעמריית ית אברם: י בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו

אתי ענר אשכל וממרא הם יקחו חלקם:
 בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים
 אשר הלכו אתי ענר אשכל וממרא הם יקחו
 חלקם: לחוד (בכל הס' בר) מדאכלו עולמא
 וחלק גברא די אזלו עמי ענר אשכל וממרא
 אנון יקבלון חלקהון: ס א אחר | הדברים
 האלה היה דברי יהוה אליאברם במחזה
 לאמר אליתירא אברם אנכי מוגן לך שכרך
 הרבה מאד: אחר | הדברים האלה היה
 דברי יהוה אליאברם במחזה לאמר אליתירא
 אברם אנכי מוגן לך שכרך הרבה מאד: בתר
 פתגמא האלין הוה פתגמא דיי עם אברם
 בנבואה למימר לא תדחל אברם מימרי תקוף
 לך אגרוך סגי לחדא: ג ויאמר אברם אדני יהוה
 מהתתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי
 הוא דמשק אליעזר: ויאמר אברם אדני יהוה
 מהתתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי
 הוא דמשק אליעזר: ואמר אברם יי אלהים מה
 תתן לי ובנא אזיל בלא ולד ובר פרנסא הדין
 דבביתי הוא דמשקא אליעזר: ג ויאמר אברם
 הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי:
 ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי
 יורש אתי: ואמר אברם הא לי לא יתבת ולד
 והא בר ביתי זרית יתי: ד והנה דברי יהוה אליו
 לאמר לא יירשך זה כריאם אשר יצא ממעיך
 הוא יירשך: והנה דברי יהוה אליו לאמר לא
 יירשך זה כריאם אשר יצא ממעיך הוא יירשך:
 והא פתגמא דיי עמה למימר לא ירתנך דין
 אלהין בר דתוליד הוא ירתנך: ה ויצא אתו
 החוצה ויאמר הכטנא השמימה וספר
 הכוכבים אסתוכל לספר אתם ויאמר לו כה
 יהיה זרעך: ויצא אתו החוצה ויאמר הכטנא
 השמימה וספר הכוכבים אסתוכל לספר אתם
 ויאמר לו כה יהיה זרעך: ואפיק יתה לכרא

ואמר אסתכי כען לשמא ומני כוכביא אם תכול
 לממני יתהון ואמר לה כדין יהון בניך: ו והאמן
 ביהוה ויחשבה לו צדקה: והאמן ביהוה
 ויחשבה לו צדקה: והימין במימרא דיי וחשבה
 לה לזכו:

שיי ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך
 מאור פשדים לתת לך את הארץ הזאת
 לרשתה: ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך
 מאור פשדים לתת לך את הארץ הזאת
 לרשתה: ואמר לה אנא יי דאפקתך מאורא
 דכשדאי למתן לך ית ארעא קדא למירתה:
 ה ויאמר אדני יהוה במה אדע כי אירשנה:
 ויאמר אדני יהוה במה אדע כי אירשנה: ואמר
 יי אלהים במה אדע ארי ארתינה: ט ויאמר אליו
 קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל
 משלש ותר וגזל: ויאמר אליו קחה לי עגלה
 משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותר וגזל:
 ואמר לה קרב קדמי עגלין תלתא ועזין תלתא
 ודכרין תלת ושפנינא ובר יונא: י ויפחלו את
 כל אלה ויכתר אתם בתנך ויתן איש בתרו
 לקראת רעהו ואתהצפר לא בתר: ויפחלו
 את כל אלה ויכתר אתם בתנך ויתן איש בתרו
 לקראת רעהו ואתהצפר לא בתר: וקרב
 קדמוהי ית כל אלין ופליג יתהון בשוה ויהב
 פלגי פלוג לקבל חברה וית עופא לא פליג:
 יא וירד העיט עליהפגרים וישב אתם אברם:
 וירד העיט עליהפגרים וישב אתם אברם: ונחת
 עופא על פגליא ואפרח יתהון אברם: יב ויהי
 השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה
 אימה חשכה גדלה נפלת עליו: ויהי השמש
 לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה
 חשכה גדלה נפלת עליו: והנה שמשא למיעל
 ושנתא נפלת על אברם והא אימה קבל סגי
 נפלת עלוהי: יג ויאמר לאברם ידע תדע

כִּי־גַר | יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדֵּם
וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם
יָדַע תֵּדַע כִּי־גַר | יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם
וְעַבְדֵּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וַאֲמַר
לְאַבְרָם מִדַּע תֵּדַע אֲרִי בִּרְיִן יִהְיוּ בְנֶיךָ בְּאַרְעָא
דְּלֹא דִלְחוֹן וּפְלַחוֹן בְּהוֹן וַיַּעֲנוּן יְתַהוֹן אַרְבַּע
מֵאָה שָׁנִין: ד' וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ הֵן
אֲנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גָּדוֹל: וְגַם אֶת־הַגּוֹי
אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ הֵן אֲנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גָּדוֹל:
וְאַף יֵת עֲמָא דִּפְלַחוֹן בְּהוֹן דִּיין אָנָּא וּבְתֵר בֶּן
יִפְקוֹן בְּקִנְיָנָא סָגִי: טו וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אַבְתְּרִיד
בְּשָׁלוֹם תִּקְבֵּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה: וְאַתָּה תָּבוֹא
אֶל־אַבְתְּרִיד בְּשָׁלוֹם תִּקְבֵּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה: וְאַתָּה
תִּיעוֹל לְלוֹת אֲבִהֶתְךָ בְּשָׁלֹם תִּתְקַבֵּר בְּסִיבּוֹ טָבָא:
טז וְדוֹר רַבִּיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֹם עוֹן
הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה: וְדוֹר רַבִּיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי
לֹא־שָׁלֹם עוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה: וְדָרָא רַבִּיעֵאָה
יְתוּבוֹן הָכָא אֲרִי לֹא שְׁלִים חוּבָא דְאַמּוֹרָאָה עַד
כָּעֵן: ז' וַיְהִי הַשֹּׁמֶשׁ בָּאָה וְעֻלְטָה הָיָה וְהֵנָּה
תְּנוּר עֲשׂוֹן וּלְפִיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגּוֹזִים
הָאֵלֶּלֶה: וַיְהִי הַשֹּׁמֶשׁ בָּאָה וְעֻלְטָה הָיָה וְהֵנָּה תְּנוּר
עֲשׂוֹן וּלְפִיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגּוֹזִים הָאֵלֶּלֶה:
וְהָיָה שִׁמְשָׁא עֵלַת וְקַבְלָא הָיָה וְהָא תְּנוּר דִּתְנַן
וּבְעוֹר דְּאַשְׁתָּא דִּי עָדָא בֵּין פִּלְגִּיָּא הָאֵלִין:
י"ח בְּיוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית
לֵאמֹר לְזֶרַעְךָ נִתְּלִי אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר
מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פָּרָת: בְּיוֹם הַהוּא
כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזֶרַעְךָ נִתְּלִי
אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל
נְהַר־פָּרָת: בְּיוֹמָא הַהוּא גְּזַר י" עִם אַבְרָם קָיָם
לְמִימַר לְבְנֶיךָ יִקְבִּית יֵת אַרְעָא הָדָא מִן נְהָרָא
דְּמִצְרַיִם וְעַד נְהָרָא רַבָּא נְהָרָא פָּרַת: י"ט אֶת־
הַקְּיִנִּי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת הַקְּדֻמְנִי: אֶת־הַקְּיִנִּי
וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת הַקְּדֻמְנִי: יֵת שְׁלֵמָאִי וְיֵת קִנְדָּאִי

וְיֵת קְדֻמּוֹנָאִי: כ' וְאֶת־הַחֲתָנִי וְאֶת־הַפְּרָזִי וְאֶת־
הַרְפָּאִים: וְאֶת־הַחֲתָנִי וְאֶת־הַפְּרָזִי וְאֶת־הַרְפָּאִים:
וְיֵת חֲתָאִי וְיֵת פְּרָזָאִי וְיֵת גַּבְרָאִי: כ"א וְאֶת־
הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגְּרִגְשִׁי וְאֶת־
הַיְבוֹסִי: וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגְּרִגְשִׁי
וְאֶת־הַיְבוֹסִי: וְיֵת אֲמּוֹרָאִי וְיֵת כְּנַעֲנָאִי וְיֵת
גְּרִגְשָׁאִי וְיֵת יְבוֹסָאִי: ס' א וְשָׂרִי אִשְׁתְּ אַבְרָם לֹא
יָלְדָה לוֹ וְלֹה שְׁפָחָה מִצְרַית וּשְׁמָהּ הָגָר: וְשָׂרִי
אִשְׁתְּ אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֹה שְׁפָחָה מִצְרַית
וּשְׁמָהּ הָגָר: וְשָׂרִי אִשְׁתְּ אַבְרָם לֹא יָלְדָת לֹה וְלֹה
אִמְתָּא מִצְרִיתָא וּשְׁמָהּ הָגָר: כ' וְהָאֱמֹר שָׂרִי
אֶל־אַבְרָם הֵנָּה־נָא עֲצֹרְנִי יְהוָה מִלֵּדַת בֶּאֱנָא
אֶל־שְׁפָחָתִי אוּלִי אַבְנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם
לְקוֹל שָׂרִי: וְהָאֱמֹר שָׂרִי אֶל־אַבְרָם הֵנָּה־נָא
עֲצֹרְנִי יְהוָה מִלֵּדַת בֶּאֱנָא אֶל־שְׁפָחָתִי אוּלִי אַבְנָה
מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי: וְאַמְרַת שָׂרִי
לְאַבְרָם הָא כָּעֵן מִנְּעִנִי י" מִלְמִיד עוֹל כָּעֵן לְלוֹת
אִמְתִּי מָה אִם אֶתְבְּנִי מִנָּה וְקַבִּיל אַבְרָם לְמִימַר
שָׂרִי: ג' וְתִלְקָח שָׂרִי אִשְׁתְּ־אַבְרָם אֶת־הָגָר
הַמִּצְרַית שְׁפָחָתָה מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ
אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְתִתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה
לוֹ לְאִשָּׁה: וְתִלְקָח שָׂרִי אִשְׁתְּ־אַבְרָם אֶת־הָגָר
הַמִּצְרַית שְׁפָחָתָה מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אַבְרָם
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְתִתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה לוֹ לְאִשָּׁה:
וּדְבַרַת שָׂרִי אִתְּ אַבְרָם יֵת הָגָר מִצְרִיתָא אִמְתָּהּ
מִסּוּף עֶשֶׂר שָׁנִין לְמַתְבִּי אַבְרָם בְּאַרְעָא דְּכְנַעַן
וַיִּקְבַּת יְתָה לְאַבְרָם בַּעֲלָהּ לֹה לְאַנְתּוֹ: ד' וַיָּבֹא
אֶל־הָגָר וְתַהֲרַ וְתַהֲרַ כִּי הָרְתָהּ וְתַקַּל גְּבֻרָתָהּ
בְּעִינֶיהָ: וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וְתַהֲרַ וְתַהֲרַ כִּי הָרְתָהּ
וְתַקַּל גְּבֻרָתָהּ בְּעִינֶיהָ: וְעַל לְלוֹת הָגָר וְעִדְיָאֵת
וְחִזּוֹת אֲרִי עִדְיָאֵת וְקִלְתָּ רַבְּנָתָה בְּעִינֶיהָ:
ה' וְהָאֱמֹר שָׂרִי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עֲלִידִי אֲנֹכִי
נִתְּלִי שְׁפָחָתִי בְּחִיקָד וְתַהֲרַ כִּי הָרְתָהּ וְאֶקַּל
בְּעִינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ: וְהָאֱמֹר שָׂרִי

וַאֲמַר לָהּ מִלֵּאכָא דִּיִּי הָא אַתְּ מַעֲדָא וְתִלְדִּין בְּרִי
וְתִקְרִין שְׁמָהּ יִשְׁמַעְאֵל אַרְי קַבִּיל יִי צְלוּתֵיהּ:
יִי וְהוּא יְהִיָּה פְּרָא אָדָם יָדוּ בְּכָל וַיֵּד כָּל בּוֹ
וְעַל־פְּנֵי כָל־אֲחָיו יִשְׁכֵּן: וְהוּא יְהִיָּה פְּרָא אָדָם
יָדוּ בְּכָל וַיֵּד כָּל בּוֹ וְעַל־פְּנֵי כָל־אֲחָיו יִשְׁכֵּן: וְהוּא
יְהִיָּה מְרוֹד בְּאַנְשָׁא הוּא יְהִיָּה צָרִיד לְכָל־אִידָא
דְּבָנֵי אַנְשָׁא יְהוֹן צָרִיכִין לָהּ וְעַל אַפִּי כָל אַחוּהִי
יִשְׂרָאֵל: יִי וְתִקְרָא שְׁם־יְהוֹה הַדְּבָר אֱלֹהֵי אַתְּהָ
אֵל רֵאִי כִי אֲמַרְהָ הִגֵּם הִלֵּם רֵאִיתִי אַחֲרֵי רֵאִי:
וְתִקְרָא שְׁם־יְהוֹה הַדְּבָר אֱלֹהֵי אַתְּהָ אֵל רֵאִי כִי
אֲמַרְהָ הִגֵּם הִלֵּם רֵאִיתִי אַחֲרֵי רֵאִי: וְצִלְיַאת
בְּשִׁמָּא דִּיִּי דְמַתְמַלֵּל עֲמָה אֲמַרְתָּ אַתְּ הוּא אֱלֹהָא
דְּחַזִּי כֻלָּא אַרְי אֲמַרְתָּ הִכְרַם הִכָּא (נ"י) הָאִף
(אָנָּא) שְׁרַתִּי חֲזִיא בְּתַר דְּאֲתַגְלִי לִי: יִי עַל־כֵּן
קָרָא לְבָאָר בָּאָר לְחֵי רֵאִי הִנֵּה בִין־קֹדֶשׁ וּבִין
בְּרִד: עַל־כֵּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר לְחֵי רֵאִי הִנֵּה
בִין־קֹדֶשׁ וּבִין בְּרִד: עַל כֵּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר
דְּמִלְאָד קִימָא אַתְּחִזִּי עֲלֵהּ הָא (הִיא) בִין רָקִם
וּבִין חִגְרָא: יִי וְתִלְדִּי הִנֵּה לְאַבְרָם בֶּן וִיקְרָא
אַבְרָם שְׁם־בְּנֵי אִשְׁרֵי־יִלְדָהּ הִנֵּה יִשְׁמַעְאֵל:
וְתִלְדִּי הִנֵּה לְאַבְרָם בֶּן וִיקְרָא אַבְרָם שְׁם־בְּנֵי
אִשְׁרֵי־יִלְדָהּ הִנֵּה יִשְׁמַעְאֵל: וְיִלְדִת הִנֵּה לְאַבְרָם
כִּי וִיקְרָא אַבְרָם שׁוּם בְּרָה דִּילִידַת הִנֵּה יִשְׁמַעְאֵל:
יִי וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלִדְתֵּי
הִנֵּה אֶת־יִשְׁמַעְאֵל לְאַבְרָם: וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים
שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלִדְתֵּי־הִנֵּה אֶת־יִשְׁמַעְאֵל
לְאַבְרָם: וְאַבְרָם כִּי תִמְנֵן וְשֵׁשׁ שָׁנִים כִּי יִלְדִת
הִנֵּה יִי יִשְׁמַעְאֵל לְאַבְרָם: ס א וְיְהִי אַבְרָם
בִּן־תְּשַׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעִים שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוֹה
אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהִלָּה
לְפָנֶי וְהִנֵּה תָמִים: וְיְהִי אַבְרָם בִּן־תְּשַׁעִים שָׁנָה
וְתִשְׁעִים שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוֹה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהִלָּה לְפָנֶי וְהִנֵּה תָמִים: וְהִנֵּה
אַבְרָם כִּי תִשְׁעִין וְתִשְׁעִים שָׁנִים וְאֲתַגְלִי יִי לְאַבְרָם

אֶל־אַבְרָם חֲמִסִּי עָלֶיךָ אֲנִכִּי נָתַתִּי שְׁפָחָתִי בְּחִיקָךְ
וְתֵרָא כִּי הִרְתָּהּ וְאֶקַּל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוֹה בֵּינִי
וּבֵינֶיךָ: וְאֲמַרְתָּ שְׂרִי לְאַבְרָם דִּין לִי עַל־כֵּן אָנָּא
יְהִיָּתִי אֲמַתִּי לָךְ וְחֲזַת אַרְי עֲדִיאת וְקִלִּית
בְּעֵינֶיהָ יָדִין יִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ: וַיֹּאמֶר אַבְרָם
אֶל־שְׂרִי הִנֵּה שְׁפָחָתְךָ בְּיָדְךָ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ וְתַעֲנֶנָּה שְׂרִי וְתִכְרַח מִפְּנֵיהָ: וַיֹּאמֶר
אַבְרָם אֶל־שְׂרִי הִנֵּה שְׁפָחָתְךָ בְּיָדְךָ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ וְתַעֲנֶנָּה שְׂרִי וְתִכְרַח מִפְּנֵיהָ: וְאָמַר אַבְרָם
לְשְׂרִי הָא אֲמַתִּיךָ בְּיָדֶיךָ עֲבִידִי לָהּ כְּדַמְקִין
בְּעֵינֶיכִי וְעֵנִיתָה שְׂרִי וְעֲרַקְתָּ מִקְדָּמָהּ:
י וַיִּמְצְאָהּ מִלְּאָד יְהוֹה עַל־עֵין הַפְּסִים בְּמִדְבָּר
עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר: וַיִּמְצְאָהּ מִלְּאָד יְהוֹה
עַל־עֵין הַפְּסִים בְּמִדְבָּר עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר:
וְאִשְׁכַּח מִלֵּאכָא דִּיִּי עַל עֵינָא דְמֵיא בְּמִדְבָּרָא
עַל עֵינָא בְּאַרְחָא דְחִגְרָא: יי וַיֹּאמֶר הִנֵּה שְׁפָחָת
שְׂרִי אִי־מִזָּה בָּאת וְאַנָּה תִּלְכִּי וְתֹאמַר מִפְּנֵי
שְׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִכִּי בְּרַחַת: וַיֹּאמֶר הִנֵּה שְׁפָחָת
שְׂרִי אִי־מִזָּה בָּאת וְאַנָּה תִּלְכִּי וְתֹאמַר מִפְּנֵי שְׂרִי
גְבַרְתִּי אֲנִכִּי בְּרַחַת: וְאָמַר הִנֵּה אֲמַתָּא דְשְׂרִי מִנִּי
אַתְּ אֲתִיא וְלֹאֲנָ אַתְּ אֲזֵלָא וְאֲמַרְתָּ מִן קֹדֶם שְׂרִי
רַבְּנִיתִי אָנָּא עֲרַקָא (נ"י עֲרַקְתָּ): יג וַיֹּאמֶר לָהּ
מִלְּאָד יְהוֹה שׁוּבִי אֶל־גְּבַרְתְּךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת
יְדֶיהָ: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְּאָד יְהוֹה שׁוּבִי אֶל־גְּבַרְתְּךָ
וְהִתְעַנִּי תַּחַת יְדֶיהָ: וְאָמַר לָהּ מִלֵּאכָא דִּיִּי תוֹכִי
לִוֵּת רַבּוֹנְתְּךָ וְאַשְׁתַּעֲבָדִי תַּחוֹת יְדֶיהָ: יד וַיֹּאמֶר
לָהּ מִלְּאָד יְהוֹה הִרְבָּה אֲרַבָּה אֶת־זֶרְעֶךָ וְלֹא
יִסְפֹּר מִרְבִּי: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְּאָד יְהוֹה הִרְבָּה אֲרַבָּה
אֶת־זֶרְעֶךָ וְלֹא יִסְפֹּר מִרְבִּי: וְאָמַר לָהּ מִלֵּאכָא דִּיִּי
אַסְגָּאָה אֲסָגִּי יִי בְּנִיכִי וְלֹא יִתְמַנֵּן מִסָּגִי:
טו וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְּאָד יְהוֹה הִנֵּה הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן
וְקִרְאָתָּ שְׁמוֹ יִשְׁמַעְאֵל כִּי־שָׁמַע יְהוֹה אֶל־עֲנִידֶךָ:
וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְּאָד יְהוֹה הִנֵּה הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן
וְקִרְאָתָּ שְׁמוֹ יִשְׁמַעְאֵל כִּי־שָׁמַע יְהוֹה אֶל־עֲנִידֶךָ:

וַאֲמַר לָהּ אֲנִי אֵל שְׂדֵי פֶלַח קְדָמִי וְהָיִי שְׁלִים:
 ב וְאֶתְנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבִינְךָ וְאֶרְבֶּה אוֹתְךָ
 בְּמֵאֹד מְאֹד: וְאֶתְנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבִינְךָ וְאֶרְבֶּה
 אוֹתְךָ בְּמֵאֹד מְאֹד: וְאֶתֶּן קִנְיִי בֵּין מִימְרֵי וּבִינְךָ
 וְאֶסְגִּי יָתֵךְ לַחֲדָא לַחֲדָא: ג וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו
 וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו
 וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל אִפְוֵהוּ
 וּמִלִּיל עֶמְהָ יִי לְמִימְרֵי: ד אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ
 וְהָיִיתָ לְאֵב הַמִּזֶּן גּוֹיִם: אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ
 וְהָיִיתָ לְאֵב הַמִּזֶּן גּוֹיִם: אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ
 קִנְיִי עִמָּךְ וְהָיִיתָ לְאֵב סִגִּי עִמָּמִין: ה וְלֹא־יִקְרָא
 עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי
 אַבְרָהָם הִמְזֵן גּוֹיִם נִתְתִּיד: וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ
 אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אַבְרָהָם הִמְזֵן גּוֹיִם
 נִתְתִּיד: וְלֹא יִתְקַרֵּי עוֹד יָת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיִיתָ
 שְׁמֶךָ אַבְרָהָם אֲרִי אֵב סִגִּי עִמָּמִין יִתְבַּתֵּךְ:
 ו וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְתִּיד לְגוֹיִם
 וּמַלְכִּים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד
 וְנִתְתִּיד לְגוֹיִם וּמַלְכִּים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וְאֶפֶשׂ יָתֵךְ
 לַחֲדָא לַחֲדָא וְאֶתְנַנֵּךְ לְכַנְשִׁין וּמַלְכִּין דְּשִׁלִּיטִין
 בְּעַמְמֵי מִנֶּךָ יִפְקוּן:

שְׂבִיעִי: וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבִינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ
 אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לְחַיּוֹת לָךְ
 לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי
 בֵּינִי וּבִינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם
 לְחַיּוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: וְאֶקִּים יָת
 קִנְיִי בֵּין מִימְרֵי וּבִינְךָ וּבֵין בְּנֶיךָ בְּתֶרֶךְ לְדִרְיָהוֹן
 לְקִים עֲלֵם לְמַתּוּי לָךְ לֹאֲלֵהָ וּלְבִנְיָךְ בְּתֶרֶךְ:
 ה וְנִתְתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיד
 אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזָתָ עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם
 לְאֱלֹהִים: וְנִתְתִּי לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ
 מִגְרִיד אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזָתָ עוֹלָם וְהָיִיתִי
 לָהֶם לְאֱלֹהִים: וְאֶתֶּן לָךְ וּלְבִנְיָךְ בְּתֶרֶךְ יָת אֶרְעָא
 תּוֹתְבוּתָךְ יָת כָּל אֶרְעָא דְּכַנְעַן לְאַחֲסַנְתָ עֲלֵם

וְאֶהְיֶה לָהֶן לֹאֲלֵהָ: ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
 אַבְרָהָם וְאֶתְנָה אֶת־בְּרִיתִי תְּשַׁמֵּר אֶתְּךָ וּזְרַעְךָ
 אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
 וְאֶתְנָה אֶת־בְּרִיתִי תְּשַׁמֵּר אֶתְּךָ וּזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ
 לְדֹרֹתָם: וַאֲמַר יִי לְאַבְרָהָם וְאֶת יָת קִנְיִי תִשָּׁר
 אֶת וּבִנְיָךְ בְּתֶרֶךְ לְדִרְיָהוֹן: י וְזֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר
 תְּשַׁמְרוּ בֵּינִי וּבִינְיָכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר: דָּא
 וּבִינְיָכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר: דָּא
 קִנְיִי דִּי תִשְׁרוּן בֵּין מִימְרֵי וּבִינְיָכוֹן וּבֵין בְּנֶיךָ
 בְּתֶרֶךְ מִגְזֵר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא: יי וְנִמְלֹתֶם אֶת
 בֶּשֶׂר עֶרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבִינְיָכֶם:
 וְנִמְלֹתֶם אֶת בֶּשֶׂר עֶרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית
 בֵּינִי וּבִינְיָכֶם: וְתִגְזְרוּן יָת בֶּשֶׂר דְּעֶרְלַתְכוֹן וְהָיִיתָ
 (נ"י וְהָיָה) לְאֵת קִנְיִן בֵּין מִימְרֵי וּבִינְיָכוֹן:
 יב וּבִן־שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם
 יְלִיד בֵּית וּמִקְנַת־פֶּסֶף מִכָּל בֶּן־נָכָר אֲשֶׁר לֹא
 מִזֶּרְעֶךָ הוּא: וּבִן־שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר
 לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בֵּית וּמִקְנַת־פֶּסֶף מִכָּל בֶּן־נָכָר אֲשֶׁר
 לֹא מִזֶּרְעֶךָ הוּא: וְכִר תִּמְנֵיָא יוֹמִין יִתְגַּזֵּר (נ"י
 יגזֵר) לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא לְדִרְתִּיכוֹן יְלִידֵי בֵּיתָא
 וּבִינְיָ כִסְפָא מִכָּל כִּר עִמָּמִין דְּלֹא מִבְּנֶךָ הוּא:
 יד הַמּוֹל א יְמוֹל יְלִיד בֵּיתָךְ וּמִקְנַת פֶּסֶף
 וְהָיִיתָ בְּרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: הַמּוֹל א
 יְמוֹל יְלִיד בֵּיתָךְ וּמִקְנַת פֶּסֶף וְהָיִיתָ בְּרִיתִי
 בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: אֶתְגַּזֵּרָא יִתְגַּזְרוּן (נ"י
 מגזֵר יגזֵר) יְלִיד בֵּיתָךְ וּבֵין פֶּסֶף וְהָיִיתָ קִנְיִי
 בִּבְשָׂרִיכוֹן לְקִים עֲלֵם: יו וְעֶרְל א זָכָר אֲשֶׁר
 לֹא־יְמוֹל אֶת־בֶּשֶׂר עֶרְלָתוֹ וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ
 הַהִוא מֵעַמּוּיָה אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּר: יז עֶרְל א זָכָר
 אֲשֶׁר לֹא־יְמוֹל אֶת־בֶּשֶׂר עֶרְלָתוֹ וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ
 הַהִוא מֵעַמּוּיָה אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּר: יז עֶרְל דְּכוּרָא דִּי
 לֹא יִגְזֵר יָת בֶּשֶׂר עֶרְלָתָהּ וְיִשְׁתַּצִּי אֲנָשָׁא הִיא
 מֵעַמּוּיָה יָת קִנְיִי אֲשֵׁנִי: טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

קבלית צלותך הא ברכית יתה ואפש יתה ואסגי
 יתה לתדא לתדא תרין עשר רברכיא יליד
 ואתננה לעם סגי: כא ואת־בריתי אקים את־
 יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה
 האחרת: ואת־בריתי אקים את־יצחק אשר תלד
 לך שרה למועד הזה בשנה האחרת: וית קימי
 אקים עם יצחק די תליד לך שרה לזמנא הדין
 בשתא אחרנתא: כב ויכל לדבר אתו ויעל
 אלהים מעל אברהם: ויכל לדבר אתו ויעל
 אלהים מעל אברהם: ושיצי למללא עמה
 ואסתלק קרא די מעלוהי דאברהם: כג ויקח
 אברהם את־ישמעאל בנו ואת פל־ילדי ביתו
 ואת פל־מקנת כספו כל־זכר באנשי בית
 אברהם וימל את־בשר ערלתם בעצם היום
 הזה כאשר דבר אתו אלהים: ויקח אברהם
 את־ישמעאל בנו ואת פל־ילדי ביתו ואת פל־
 מקנת כספו כל־זכר באנשי בית אברהם וימל
 את־בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר
 אתו אלהים: ודבר אברהם ית ישמעאל ברה וית
 פל ילידי ביתה וית פל זביגי כספה פל דכורא
 באנשי בית אברהם וגזר ית בשרא דערלתהון
 בכרן יומא הדין כמא די מליל עמה יי:

מפסור כד ואברהם בן־תשעים ותשע שנה
 בהמלו בשר ערלתו: ואברהם בן־תשעים ותשע
 שנה בהמלו בשר ערלתו: ואברהם בר תשעין
 ותשע שנין כד גזר בשרא דערלתה:
 כה וישמעאל בנו בן־שלוש עשרה שנה בהמלו
 את בשר ערלתו: וישמעאל בנו בן־שלוש עשרה
 שנה בהמלו את בשר ערלתו: וישמעאל ברה בר
 תלת עשרי שנין כד גזר ית בשרא דערלתה:
 כו בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל
 בנו: בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל
 בנו: בכרן יומא הדין אתגזר (נ"י גזר) אברהם
 וישמעאל ברה: כז וכל־אנשי ביתו יליד בית

אל־אברהם שרי אשתך לא־תקרא את־שמה
 שרי כי שרה שמה: ויאמר אלהים אל־אברהם
 שרי אשתך לא־תקרא את־שמה שרי כי שרה
 שמה: ואמר יי לאברהם שרי אתתך לא תקרי ית
 שמה שרי ארי שרה שמה: מז וברכתי אתה וגם
 נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים
 מלכי עמים ממנה יהיו: וברכתי אתה וגם נתתי
 ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים
 ממנה יהיו: ואברך יתה ואף אתן מנה לך בר
 ואברכנה ויהי לכנשין מלכין דשליטין בעממיא
 מנה יהון: יז ויפל אברהם על־פניו ויצחק
 ויאמר בלבו הלבן מאה־שנה וילד ואם־שרה
 הבת־תשעים שנה תלד: ויפל אברהם על־פניו
 ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה־שנה וילד ואם־
 שרה הבת־תשעים שנה תלד: ויפל אברהם על
 אפוהי וחדי ואמר בלבה הלבן מאה שנין יהי
 ולד ואם שרה הבת תשעין שנין תליד: יח ויאמר
 אברהם אלהי־אלהים לו ישמעאל יהיה לפניך:
 ויאמר אברהם אלהי־אלהים לו ישמעאל יהיה
 לפניך: ואמר אברהם קדם יי לוי ישמעאל יתקין
 קדמך: יט ויאמר אלהים אבל שרה אשתך
 ילדת לך בן וקראת את־שמו יצחק והקמתי
 את־בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:
 ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן
 וקראת את־שמו יצחק והקמתי את־בריתי אתו
 לברית עולם לזרעו אחריו: ואמר יי בקושטא
 שרה אתתך תליד לך בר ותקרי ית שמה יצחק
 ואקים ית קימי עמה לקים עלם לכנוהי בתוהי:
 כ ולישמעאל שמעתיך הנה א ברכתי אתו
 והפריתי אתו והרפיתי אתו במאד מאד
 שנים־עשר נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול:
 ולישמעאל שמעתיך הנה א ברכתי אתו והפריתי
 אתו והרפיתי אתו במאד מאד שנים־עשר
 נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול: ועל ישמעאל

ומקנת־כסף מאת בן־נכר נמלו אותו: וכל־אנשי ביתו יליד בְּיָת וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מאת בן־נכר נמלו: וכל אנשי ביתה ילידי ביתא וזביני כספא

מִן בֵּר עַמְמִין אֲתִגְזֹרוּ (נ"י גִּזְרוּ) עִמָּה: וְכָל־אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ יִלְיָד בְּיָת וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מאת בן־נכר נמלו אותו: פ פ פ קב"ו פסוקים, נמל"ו סימן, מכונד"י סימן.

הפטרה לפרשת לך־לך בישעיה פרק מזמא

כ לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וּתְדַבֵּר יִשְׂרָאֵל נִסְתָּרָה דְרָכֵי מִיְהוָה וּמֵאַלְהֵי מוֹשְׁפָטֵי יַעֲבֹר: הֵן הָלוֹא יִדְעָתָ אִם־לֹא שְׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם | יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יַעֲפֶה וְלֹא יִיגַע אִין חֲקֹר לְתִבְּנֹתָ: כ גַּת לַיעָף כַּח וְלֹאִין אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה: ז וַיַּעֲפוּ נְעָרִים וַיִּגְעוּ וּבַחוּרִים כְּשׁוֹל יִכְשְׁלוּ: ח וְכִן יְהוָה יַחְלִיפוּ כַח יַעֲלֹ אֲבָר כְּנֻשִׁים יִרְצֻ וְלֹא יִיגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא יַעֲפּוּ: ט מֵאָה הַחֲרִישׁוּ אֵלֵי אִיִּם וְלֹאֲמִים יַחְלִיפוּ כַח וַיִּשְׁאוּ אֶזְרֵי יְדֵי וַיִּדְּבְרוּ יַחֲדוּ לְמוֹשֶׁפֶט נִקְרְבָה: י מי הָעִיר מְמוֹרָח צָדֵק יִקְרָאָהוּ לְרִגְלוֹ יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִּים יִרְדּוּ יִתֵּן כַּעֲפָר חֲרָבֻ פֶקֶשׁ נִדָּף קִשְׁתּוֹ: יא וַיִּרְדָּם יַעֲבֹר שְׁלֹם אֶרֶץ בְּרִגְלֵי לֹא יָבוֹא: יב מִי־פָעַל וַעֲשֵׂה קְרָא הַדְּרוֹת מְרֹאשׁ אֲנִי יְהוָה רֹאשׁוֹן וְאַתָּה־אַחֲרָיִם אֲנִי־הוּא: יג רָאוּ אִיִּם וַיִּירָאוּ קְצוֹת הָאָרֶץ יַחֲרָדוּ קָרְבוּ וַיֵּאֲתִינוּ: יד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וְלֹאֲחָיו יֹאמְרוּ חֻזֵּק: טו וַיִּחֻזַּק חֲדָשׁ אֶת־צִרְף מַחְלִיק פִּטְיֹשׁ אֶת־הוֹלֵם פָּעַם אֹמֶר לְדָבֵק טוֹב הוּא וַיִּחַזְקֵהוּ כַּמִּסְמְרִים לֹא יִמוּט: טז וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עֲבָדִי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בַּחֲרִיתִּיךָ זָרַע אֲבָרָהָם אֲהַבִּי: טז אֲשֶׁר הִחַזְקִיתִּיךָ מִקְצוֹת הָאָרֶץ וּמֵאֲצִילֶיךָ קְרִאתִיךָ וְאָמַר לְךָ עֲבָדִי־אֲתָה בַּחֲרִיתִּיךָ וְלֹא מֵאֲסִיתִיךָ: יז אֶל־תִּירָא כִּי־עַמּוּךָ אֲנִי אֶל־תִּשְׁתַּע כִּי־אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אֲמַצְתִּיךָ אֶפ־עֲזָרְתִּיךָ אֶפ־תִּמְכֹּתִיךָ בִּימִין צִדְקִי: יח הֵן יִכְשְׁלוּ וַיִּפְּלֻ כָּל הַנִּחְרָסִים כִּי יִהְיוּ כֹאֲזֵן וַיִּאֲבְדוּ אֲנָשִׁי רִיבֶךָ: יט תִּבְקָשׁם וְלֹא תִמָּצָאֻם אֲנָשִׁי מִצְתֶּךָ יִהְיוּ כֹאֲזֵן וְכֹאֲפֵם אֲנָשִׁי מִלְחַמְתֶּךָ: כ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִחֻזֵּק יִמְיָנְךָ הָאֹמֶר לְךָ אֶל־תִּירָא אֲנִי עֲזָרְתִּיךָ: כא אֶל־תִּירָא תוֹלַעַת יַעֲקֹב מֵתִי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזָרְתִּיךָ נֹאם־יְהוָה וְגֹאֲלְךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: כב הִנֵּה שְׁמִתִּיךָ לְמוֹרֵג חֲרוֹץ חֲדָשׁ פֹּעֵל פִּיפִיּוֹת תְּדוּשׁ הָרִים וְתִדֹּק וּגְבָעוֹת כְּפִיץ תִּשָּׂא: כג תִּזְרַם וְרוּחַ תִּשָּׂאֻם וְסַעֲרָה תִּפְּיֵן אֲתָם וְאַתָּה תִּגִּיל בִּיהוָה בְּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל:

עושים מנוי, ומקבלים מידי שבוע למייל
מנה חסידית גדושה של

התקשרות

chabadisrael.co.il
ישראל הכתובת שלך לכל עניין יהודי

התועדות • שולחן שבת משפחתי חסידי
רעיון ממאמר חסידות • תמונה מספרת

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה							
ו', ט' במרחשון	4.44	3.57	5.05	6.04	8.39	11.24	11.54	16.51.1	17.16
ש"ק, י' במרחשון	4.45	3.58	5.06	6.05	8.39	11.24	11.54	16.50.2	17.15
א', י"א במרחשון	4.45	3.58	5.07	6.06	8.40	11.24	11.54	16.49.4	17.14
ב', י"ב במרחשון	4.46	3.59	5.08	6.07	8.40	11.24	11.54	16.48.5	17.14
ג', י"ג במרחשון	4.47	4.00	5.08	6.08	8.40	11.24	11.54	16.47.7	17.13
ד', י"ד במרחשון	4.48	4.01	5.09	6.09	8.41	11.24	11.54	16.47.0	17.12
ה', ט"ו במרחשון	4.48	4.01	5.10	6.10	8.41	11.24	11.54	16.46.2	17.11
ו', ט"ז במרחשון	4.49	4.02	5.11	6.10	8.42	11.24	11.54	16.45.5	17.11

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם ט' במרחשון ה'תשפ"ו – ט"ז במרחשון ה'תשפ"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט' במרחשון	הל' נזקי ממון פרק ט-יא.	הל' טוען ונטען פרק יד.	מ"ע רמא.
ש"ק	י' במרחשון	פרק יב-יד.	פרק טו.	מ"ע רמא.
א'	י"א במרחשון	הל' גניבה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טז.	מל"ת רמד. מ"ע רלט.
ב'	י"ב במרחשון	פרק ד-ו.	הל' נחלות.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רח. מל"ת רעא. ערב.
ג'	י"ג במרחשון	פרק ז-ט.	פרק ב.	מל"ת רמו. רמג.
ד'	י"ד במרחשון	הל' גזילה ואבידה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ג.	מל"ת רמה.
ה'	ט"ו במרחשון	פרק ד-ו.	פרק ד.	מל"ת רמז.
ו'	ט"ז במרחשון	פרק ז-ט.	פרק ה.	מל"ת רסה.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
לך לך	16:15	17:27	16:31	17:28	16:20	17:27	16:33	17:29
וירא	16:10	17:22	16:25	17:23	16:14	17:21	16:27	17:24

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי** ע"ה **דייטש**